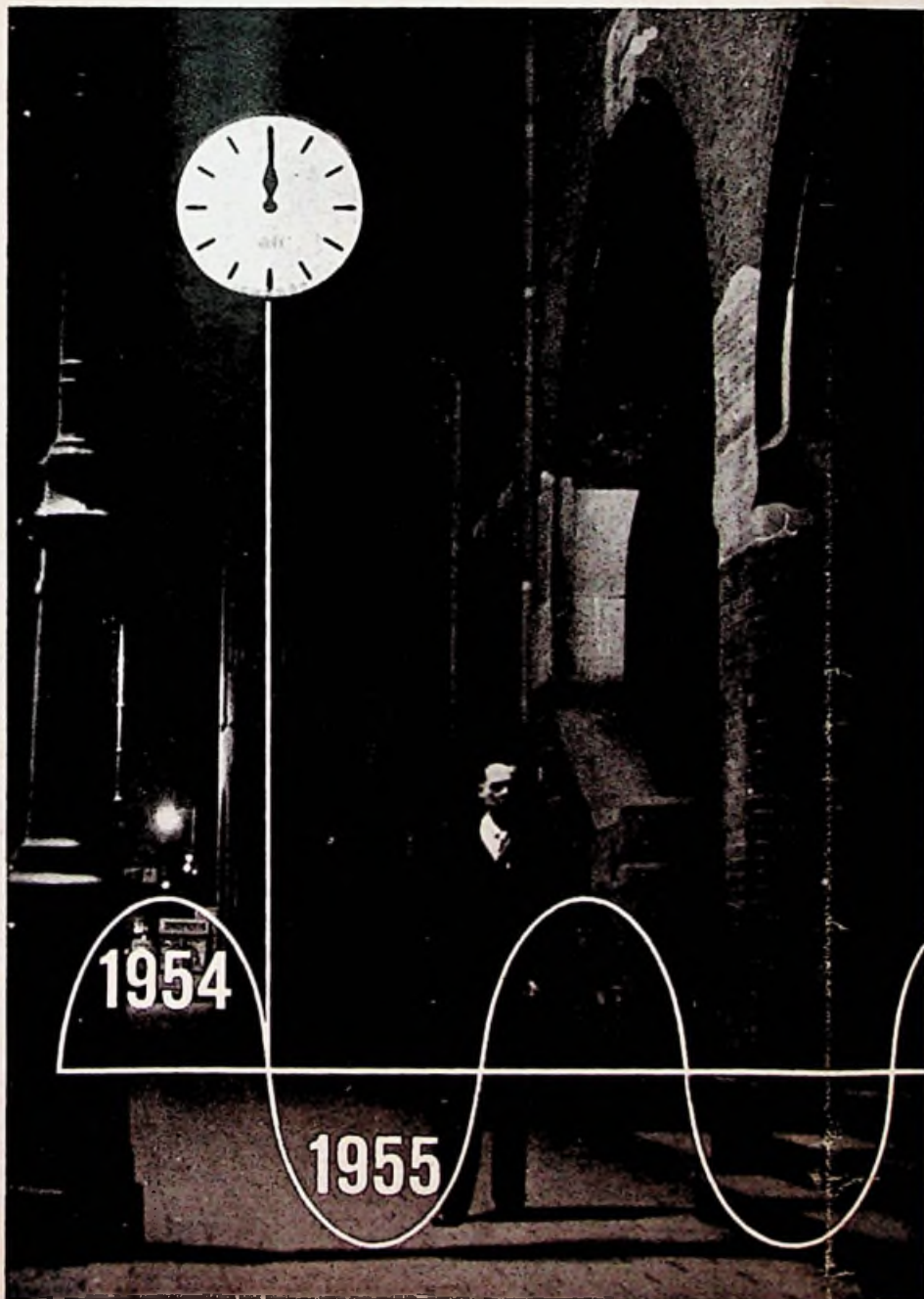

ELECTRO RADIO MERCUUR

VEERTIENDAAGS
VAKBLAD VOOR:

9e Jaargang
Nr. 239
25 December 1954

ELECTROTECHNISCHE INSTALLATEURS • HANDELAREN IN ELECTRISCHE VERBRUIKSTOESTELLEN
EN VERLICHTINGSARTIKELEN • HANDELAREN IN RADIOTOESTELLEN EN RADIO-ONDERDELEN

Watts signaleren jaarwisseling

De klokken van het G.E.B. te Amsterdam geven op 31 December om 24 uur nauwkeurig het einde van het Oude jaar aan. Speciale zorgen worden gewijd aan het synchroon lopen van deze uurwerken met de tijd die door de Bilt wordt verstrekt. 74 openbare klokken van 2 watt en 9 torenklokken van 4 watt zorgen ervoor dat het Nieuwe jaar niet te laat zijn intrede zal doen.

De eerstgenoemde klokken worden tegenwoordig verlicht met 2 fluorescentie-buizen van 20 watt i.p.v. vroeger met 4 gloeilampen van 260 Volt, 15 watt; 40 volt onder spanning verlengde de levensduur van deze lampen tot dat de modernere verlichting hun taak overnam.

220 V

50 Hz

**Ruton biedt U nieuwe
verkoopkansen door:**

1e De Ruton 12 „Centrofors“
welke in 'n groots opgezette reclame-
campagne aan het publiek wordt
voorgesteld. Hier ziet U een adver-
tentie uit de serie, welke Uw omzet
zal verhogen.

2e „Ruton-Financiering“, waarmee
het U extra gemakkelijk wordt gemaakt.
Financiering van huurkoop tot 18 maan-
den. Volle winstuitkering. Geen incasso
- geen risico.

*U
profiteert
2x*

HET KWALITEITSMERK

**Opzienbarend
voordeel van
de nieuwe
RUTON 12**

**Centraal
Gerichte
Zuigkracht**

CENTROFORS

Hier is een vinding,
die alle andere totaal
overtreft: de RUTON 12
„Centrofors“, de stofzuiger
met centraal gerichte zuig-
kracht.

Letterlijk neemt de Ruton
12 „Centrofors“ U het werk
uit handen. In een oog-
wenk zijn Uw kleden,
stoelen, traplopers e.d. van
alle stof ontdaan. Pluisjes,
losse haren, draadjes en
vuil... zij verdwijnen als
sneeuw voor de zon!

**Waarom
Centraal Gerichte
Zuigkracht**

Aarzel niet langer
U hebt recht op het beste...
op de moderne stofzuiger
voor moderne mensen

HET KWALITEITSMERK

Compleet
met
8
hulpstukken
f135.-

Eén van de grootste krach-
ten in de natuur is de wervel-
wind, de natuurlijke, cen-
traal gerichte zuigkracht.
Ruton past dit principe toe
- in miniatuur - in de Ruton
12 „Centrofors“, de stof-
zuiger die het vuil los-
draait, waardoor het
genadeloos wordt opge-
zogen.

RUTON HET NATIONALE PRODUCT

ELECTRO RADIO MERCUUR

VEERTIENDAAGS VAKBLAD

met de mededelingen van

Bedrijfsorgaan Electrotechnisch Ambacht en Detailhandel
Nederlandse Vereniging van Electrotechnische Werkgevers
Nederlandse Electrotechnische Winkeliersorganisatie
Stichting Centraal Instituut voor de Stofzuigerhandel
(Cistofa) Afd. Detailhandel

Federatie van Electrotechnische Werkgeversorganisaties
Nederl. Kath. Bond van Electrotechnische Werkgevers
St. Antonius
Nederlandse Vereniging van Nean Installateurs
Nederlandse Vereniging van Nettenbouwers

UITGAVE VAN DE N.V. UITGEVERSMIJ.

DILIGENTIA - AMSTERDAM

Postgiro: 136 400
Bankier: Twentsche Bank

Redactie en Administratie:

Kalverstraat 35, Amsterdam C.
Telefoon 40453 en 35253

Abonnementsprijs:

f 7.— per jaar; voor leden van
de aangesloten vakorganisaties e.d.
f 5.— per jaar.
Losse nummers f 0,40

In 1955 voorzichtig met hoogconjunctuur

Het is in ons land, evenals over de gehele wereld, goed gebruik om bij de jaarwisseling min of meer sentimentele beschouwingen ten beste te geven over datgene wat wij overigens niet zo best deden in het jaar dat voorbij is en de bijzonder vriendelijke dingen die wij allen in het komende jaar zullen gaan doen. Dat daar niet zoveel van terecht komt, och het geeft toch in ieder geval talloze mensen steeds opnieuw gelegenheid wijze woorden te spreken en te schrijven. Ons thema zal meer liggen op het nuchtere economische terrein, hetgeen ons er echter niet van kan weerhouden de hoop uit te spreken dat alle hooggestemde verwachtingen van onze lezers het komende jaar in vervulling zullen gaan.

Het afgelopen jaar is economisch gezien wel buitengewoon succesvol verlopen. De toestand van ons land verbeterde weer aanzienlijk en de gehele zakenwereld beleefde eigenlijk een ongekende hausse, zò, dat er inderdaad van een hoogconjunctuur gesproken kan worden. Ook de electro-radio-handel deelde, tenminste in z'n geheel gezien, in deze opgang; de omzetten geven nergens reden tot klagen.

Sterk gestegen omzetten

Toch zijn er enkele factoren die tot voorzichtigheid manen. De sterk gestegen omzetten zijn vaak voor 50-70% te danken aan de verkoop op afbetaling. Wij hebben reeds eerder als onze mening weergegeven dat wij tegen de verkoop op afbetaling als zodanig, in het geheel geen bezwaren hebben. Wel is het een factor van zeer groot belang wanneer men de economische opbloei tracht te analyseren en zeker bij het weergeven van een economische verwachting. Wij zijn zo licht geneigd om in een hausse met het idee van gestegen koopkracht te gaan spelen. En dat zou op het ogenblik bijzonder gevaarlijk zijn. Wij zullen waarschijnlijk weinig tegenspraak ontmoeten wanneer wij zeggen dat de omzetten in onze branche zeker met 40% zouden terugvallen wanneer wij de afbetalingsverkoop zouden stoppen. De verhoogde omzet is dus niet uitsluitend te danken aan verhoging van de koopkracht, maar voor een groot gedeelte aan het feit dat men gemakkelijker en sneller koopt dan dat dit vroeger geschiedde. Wij zijn dus bezig om te schakelen van een systeem van snelle geldcirculatie naar één van langzame circulatie. En hierin zien wij een reden om speciaal onze

lezers tot voorzichtigheid te manen bij de soms zeer optimistische toekomstplannen. Door het afbetalingssysteem immers wordt veel sneller het verzadigingspunt bereikt voor de betrokken artikelen dan bij constante verkoop. En de vervangingssnelheid van de meeste artikelen is zeer langzaam, gezien de kwaliteit. Dit houdt dus in dat wij voor verschillende artikelen zoals bijv. wasmachines in de toekomst een dalende omzet verwachten. Nu moet men ons ook weer niet gaan zien als pessimisten die alles zwart willen zien, integendeel. Maar wij achten een gezonde voorzichtigheid geboden in een tijd dat, ook in onze branche, veelvuldig hoera wordt geroepen. Men is zo gauw geneigd om „net als iederéén” op grotere voet te gaan leven en wij zien als eerste noodzaak om deze hausse te gebruiken om de zaken te consolideren. De magere jaren komen even onafwendbaar als de vette!

Administratie dikwijls zwak punt

Wij zitten nu tevens in de tijd van de inventarisatie, balans opmaken etc. Dit willen wij aangrijpen om eens een heel zwak punt van vooral de kleinere zaken aan te roeren, nl. de boekhoudingen of liever de administratie in al z'n toepassingen. In de psychologie wordt als vaststaand aangenomen dat de mens in het algemeen slechts geschikt is voor, bekwaam is tot het uitoefenen van één bepaald soort werk, één bepaald beroep. In de praktijk hebben wij dit allemaal wel eens kunnen opmerken. De prima vakman is meestal een heel matig verkoper, de goede verkoper een matig administrateur, anderen zijn weer vrijwel uitsluitend goede organisatoren. In de electrotechnische handel moet men vaak zowel een prima vakman als een goed verkoper zijn en als deze beide eigenschappen aanwezig zijn kan men moeilijk verwachten dat er ook nog „feeling” is voor de administratie.

Een grappig voorbeeld uit de praktijk ter illustratie, alhoewel wij direct vermelden dat wij het nooit meer zo bont hebben meegemaakt, is het volgende. In onze geliefde stad aan de Rotte bezochten wij eens een kleine detaillist die erg onregelmatig betaalde, het kwam altijd wel terecht, maar de ene keer werd met 14 dagen betaald, en de andere keer was het 4 of 5 maanden. Zijn administratie nu bestond uit een klein zakboekje dat met onleesbare hiërogliefen was

gevuld en twee bureau-pennen waarop normaliter afgewerkte papiertjes worden geprikt. Bij hem gingen op de ene de binnenkomende facturen, op de andere de girostroken en andere bewijzen van betaling. Om de zoveel tijd kwam dan de boekhouder de chaos opruimen, waarna het spelletje opnieuw kon beginnen. Gevolg was dat de beste man niet wist of hij schuld had of goed verdiende en vrij grote kosten kreeg toen het zaakje een keer vastliep en de administratie geheel opnieuw moest worden opgezet. Gelukkig was dit wel een uitzonderlijk geval, maar er is toch te weinig begrip voor datgene wat administratie is en wat de administratie, mits goed en modern ingericht, voor een bedrijf kan doen.

Het is niet voldoende om aan het eind van een jaar te zeggen „er is zo en zoveel verdiend”. Men dient te weten hoe die winst in el' a r zit, welke artikelen hebben bijgedragen tot het gunstig eindresultaat, en welke u geld hebben gekost. Alleen een hoog rabat betekent niet dat een artikel lucratief is. Opslagkosten, servicekosten etc. zijn factoren die u per artikel moet kennen, en die gegevens verschaft u een goede administratie. De moderne administratie helpt u de stille winstverslinders te vinden.

Voor het komende jaar zijn wij benieuwd naar de ontwikkelingen op organisatorisch gebied, bijv. of er toch nog een wasmachinebond gaat komen. Dit te meer om dat de regering blijken er van geeft de vrije concurrentie zoveel mogelijk te willen gaan bevorderen, hetgeen natuurlijk allerlei gevolgen kan hebben. Het nut van concurrentie hebben wij toch duidelijk kunnen zien in de radiowereld waar de concurrentie tussen de Duitse import en de Nederlandse industrie duidelijke gevolgen heeft gehad en nog wel verder zal opleveren. Dan kunnen wij belangstellend uitzien naar de wijzigingen in de tarieven van de weeldebelasting waardoor artikelen als koelkasten en dergelijke hopelijk van die last bevrijd zullen worden, zodat ook daar meer schot in kan komen. En naar de belastingverlagingen, waar toch ook muziek in komt, al blijft er nog veel te wensen. En de nieuwe technische vindingen die het verkoopprogramma zullen uitbreiden. Al met al zien wij het nieuwe jaar hoopvol tegemoet, maar laten wij onze Nederlandse nuchterheid bewaren en niet met het hoofd in de wolken gaan lopen.

Onze beste wensen.

F. Cnossen

Antenne en

voedingslijn voor TV en FM

Het is de laatste tijd gebleken dat bij het opzetten van een ontvang-antenne, meer aandacht wordt besteed aan de constructie en de eigenschappen van zijn voedingslijn. Nu is het helaas zo, dat in verschillende delen van ons land de veldsterkte van TV- en FM-zenders nog te laag is. Toch wil men trachten uit deze lage veldsterkten nog een bruikbaar signaal te toveren. Men gaat er dan toe over om ingewikkelde antenne-systemen te construeren om de ontvangen energie te versterken en deze via verliesarme kabels naar de ontvanger te voeren. Deze versterking door de antenne verkregen, noemt men antenne-winst. De verliezen welke de voedingskabel veroorzaakt noemt men de kabel-demping.

Wanneer de antenne-winst en kabel-demping bekend zijn, kan men nagaan hoe groot de spanning zal zijn aan de ingangsklemmen van een ontvanger. We willen nu eens een aantal antenne-systemen nader bekijken.

Halve-golf dipool

De eenvoudigste uitvoering is de halve-golf dipool. Deze heeft een voedingsweerstand van ongeveer 75 ohm, echter afhankelijk van verschillende factoren. Daar de weerstand in veel gevallen te laag is om aan symmetrische kabels aangesloten te worden, - al zijn er tegenwoordig ook 75 ohm symmetrische kabels in de handel - gebruikt men dikwijls een zgn. gevouwen dipool met een voedingsweerstand van 300 ohm. De richtingsgevoeligheid van beide genoemde eenvoudige antennes is niet uitgesproken scherp.

Wil men deze richtingsgevoeligheid opvoeren, dan past men een reflector toe. Daardoor zal de voedingsweerstand van de dipool dalen en tevens de breedbandigheid beïnvloeden. Deze reflector bevindt zich in de meeste gevallen gemiddeld op een kwart van de golflengte achter de straler (de enkele of gebouwde dipool). Hierdoor zal de voedingsweerstand een factor 0,83 kleiner zijn dan vroeger het geval was. Bij nog kleinere afstand reflector/dipool zal de breedbandigheid van de antenne weer slechter worden, zodat de optimale antenne-gegevens niet weer van toepassing zijn voor de uiterste kanalen van de band, waarvoor de antenne bedoeld was.

Plaatst men vóór de dipool en reflector een derde element, een zgn. director, dan zal de antenne-winst toe- en de voedingsweerstand verder afnemen tot 25 en zelfs tot 8 ohm voor een enkele dipool als straler. Deze combinatie noemt men de yagi-antenne naar de Japanse constructeur.

In tabel I vindt men verschillende gegevens omtrent diverse combinaties; de belangrijkste samenstellingen zijn genoemd. Verder laat de tabel zien, hoe de voedingsweerstand in grootte verandert afhankelijk van het aantal dipolen en de afstand tussen de geleiders onderling in het geval van een gevouwen dipool. De gevouwen dipool levert geen antenne-winst op, maar verhoogt alleen de weerstand in het voedingspunt. Hierdoor is het mogelijk de antenne en de voedingskabel hoog-ohmig op elkaar aan te passen, waardoor een gunstiger aanpassingsmogelijkheid aan de ontvanger verkregen kan worden. Dit laatste is niet geheel juist, daar men

tegenwoordig via bepaalde kunstgrepen vrijwel iedere kabel symmetrisch of asymmetrisch kan toepassen, mits de kabel van zeer goede kwaliteit is.

Goede kabel

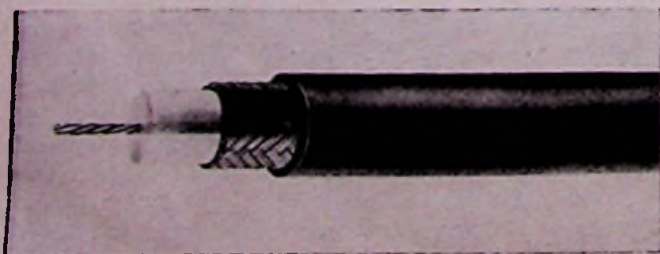
Aldus bestaat er naast een goede antenne ook behoefte aan een goede kabel, die de energie van de antenne met zo min mogelijk verliezen aan de ontvanger toevoert. Daar de antenne-combinaties vrijwel uitsluitend een elektrisch symmetrische aansluiting bezitten en ook de ontvangers symmetrische antenne-aansluitingen hebben, past men een symmetrische kabel toe, met een impedantie die in de grootte-orde ligt van 300 ohm. Of men nu een elektrisch afgeschermde of onafgeschermde kabel neemt is een financiële aangelegenheid, welke de klant aangaat. Met een afgeschermde kabel heeft men het voordeel, dat deze vlak langs de muur geleid kan worden, wat niet aanbevelenswaardig is met een onafge-

DIPOOL-ELEMENTEN EN ANTENNEWINST

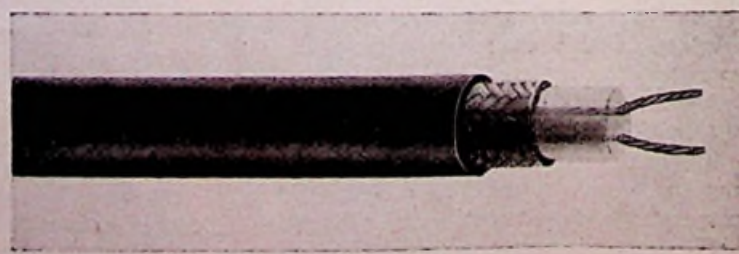
Tabel I

antenne-constructie	aantal elementen	voedingsweerstand Ω	spanningswinst *)	
			dB	verhouding
$\frac{1}{2}$ golf (λ) dipool	1	75	+ 1,9	1 : 1,25
$\frac{1}{2}$ λ gevouwen dipool	1	300	+ 1,9	1 : 1,25
$\frac{1}{2}$ λ dipool met reflector, afst. reflector/straler 0,1 λ	2	25	+ 4,95	1 : 1,8
idem, afst. reflector/straler 0,25 λ	2	60	+ 3,47	1 : 1,5
$\frac{1}{2}$ λ gevouwen dipool met refl., afst. reflector/straler 0,1 λ	2	100	+ 4,95	1 : 1,8
idem, afst. reflector/straler 0,25 λ	2	240	+ 3,47	1 : 1,5
$\frac{1}{4}$ λ dipool met reflector en director, afst. refl./straler/director 0,1 λ	3	10	+ 6,95	1 : 2,2
idem, afst. refl./straler/director 0,25 λ	3	25	+ 5,2	1 : 1,8
$\frac{1}{4}$ λ gebouwde dipool met refl. en dir. afst. refl./straler/dir. 0,1 λ	3	40	+ 6,95	1 : 2,2
idem, afst. refl./straler/dir. 0,25 λ	3	100	+ 5,2	1 : 1,8
$\frac{1}{2}$ λ dipool met refl. en 3 directoren, afstand onderling 0,1 λ	5	30	+ 11,3	1 : 3,7
2 secties boven elkaar elk bestaande uit $2 \times \frac{1}{2}$ λ dipolen naast elkaar met 2 reflectoren er achter, afstand tussen secties 0,5 λ en afstand refl./dipool 0,1 λ	8	240	+ 12,2	1 : 4

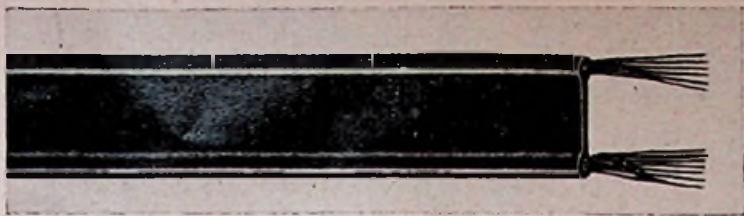
*) Spanningwinst t.o.v. die van een Hertzse dipool.

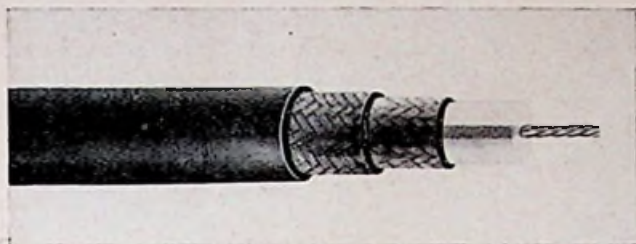
Meest courante coaxkabel RG-8/U en RG-11/U resp. 52 en 75 Ω , demping bij 100 MHz beide 7dB/100 m.

Symmetrische kabels RG-22/U en RG-57/U, beide 95 Ω , demping bij 100 MHz resp. 11,9 en 9,9 dB/100m.

Bandkabel 300 Ω, cap. 13 pF/100 m.

Dubbelomvlochten coax. kabel.

schermde. Deze laatste is namelijk gevoelig voor invloeden van buiten, o.a. van mechanische aard. Van belang is steeds een zo goed mogelijke kabel toe te passen, opdat de verliezen geen al te grote rol gaan spelen tijdens het vervoer van de antenne-energie.

Verliezen

Tabel II verstrekt ons enige gemiddelde gegevens omtrent de demping per 30 meter kabel-lengte.

Over het algemeen heeft lint-kabel een gunstiger dempingswaarde dan coaxiale kabels. Nadelig is echter de gevoeligheid om storingen van buiten op te nemen o.a. in stoorvelden van motoren. Tevens is lintkabel weer-gevoelig, doordat regen, stof en vuil zich er gemakkelijk op kunnen gaan vastzetten en na enige tijd de demping ongunstig beïnvloeden. Het kan zelfs gebeuren dat na enige maanden gebruik de demping zodanig is toegenomen, dat in plaats van een ingangsspanning aan de ontvanger van 1000 μV een spanning van 150 μV aanwezig is. Hierdoor kan de zo zorgvuldig verkregen antenne-winst niet te niet gedaan worden.

Vandaar dat men 'n afgeschermd symmetrische kabel in de handel heeft gebracht met een

Coax. cable met lucht-isolatie typen RG - 62/U en RG - 63/U, imped. resp. 93 en 125 Ω, demping bij 100 MHz resp. 10,2 en 6,6 dB/100 m.

(Cliché's met onderschriften Draka, Amsterdam)

GEMIDDELDE KABEL DEMPINGEN
Tabel II

kabeltype	kabeldemping bij 200 MHz dB/30 meter	spanningsverlies (verhouding)
niet afgeschermd lintkabel 300 ohm	- 2,6	1 : 1,35
idem, in natte toestand of vuil	- 13	1 : 4,5
afgesch. sym. kabel luchtdiël. 240 ohm	- 3,5	1 : 1,5
idem, 120 ohm	- 3,2	1 : 1,45
idem, met polytheen dielectricum, 120 ohm	- 4,68	1 : 1,7
coaxiale kabel lucht diël. 120 ohm	- 3,45	1 : 1,5
idem, met polyth. diël. 70 ohm	- 3,45	1 : 1,5
coax. kabeltype RG8U	- 3,2	1 : 1,45
idem, type RG59U	- 5	1 : 1,7

karacteristieke impedantie van 240 ohm. Men heeft deze waarde weten te verkrijgen door lucht als dielectricum te gebruiken. Met deze nieuwe kabel heeft men de demping belangrijk weten te verminderen en tevens de beïnvloeding van het weer op de kabel weten te onderscheppen.

Een coaxiale kabel bezit dan pas voordelen, wanneer een antenne met een lage voedingsweerstand gebruikt wordt. Meestal zijn dit dan antenne-combinaties met meerdere elementen.

Om van een symmetrische antennevoeding over te gaan naar een a-symmetrische kabel maakt men gebruik van een balun (balance- unbalance) overgang. Een coaxiale kabel wordt algemeen met een karakteristieke impedantie van 70 of 50 ohm (in Duitsland nog 60 ohm) op de markt gebracht. Door toepassing van een met lucht-isolatie uitgevoerde kabel heeft men zeer lage dempingwaarden weten te verkrijgen.

d. L.

Versnelde scholingsdag

Op 7 Januari a.s. zal onder auspiciën van de C.O.P. en het NIVE te Hilversum in hotel Gooiland een „Versnelde Scholingsdag" worden gehouden. Op de bijeenkomst, waarvan de leiding berust in handen van Ir. W. H. van Leeuwen, Voorzitter van de C.O.P., zal aan de hand van praktijkervaringen het onderwerp van versnelde scholing in een aantal korte inleidingen worden behandeld. Het openingswoord zal worden uitgesproken door Z. Exc. J. G. Suurhoff, Minister van Sociale Zaken.

Onder versnelde scholing wordt verstaan het vraagstuk om met gebruikmaking van een gerichte scholing in een zo kort mogelijk tijdsbestek werknemers op te leiden voor het vervullen van functies, waarin in een onderneming vacatures ontstaan of zullen ontstaan. Als spreker zal o.a. het woord voeren: G. C. M. Hardebeck, secretaris Stichting Bedrijfsopleiding Metaal- en Electrotechnische Industrie. Voor de goede gang van zaken wordt er op gewezen, dat toegangskaarten rechtstreeks kunnen worden aangevraagd bij het secretariaat van de C.O.P., Raamweg 44, Den Haag, tel. 183015.

Voor een heel jaar voorlichting

U bewijst onze administratie een grote dienst, wanneer u behalve uw naam, straat, huisnummer en woonplaats tevens de letters en het nummer opgeeft, zoals deze voorkomen op de adresband waarmee u Electro Radio Mercurius ontvangt. Dit geschiedt op de bij-strook van het giro-stortingsformulier.

Vele vragen kreeg Electro Radio Mercurius ook dit jaar weer te beantwoorden en deed dit graag. Mogen wij ditmaal eens een vriendelijk verzoek tot u richten?

Maakt ons uw abonnementsgeld voor 1955 tijdig over, bij voorkeur per giro.

Ons postgironummer is 136400 t.n.v. N.V. Uitgeversmij Diligentia te Amsterdam. U bespaart zich de incassokosten met spoedig handelen.

U weet het bedrag: f 5,- voor de leden van de Organisaties, waarvan de Electro Radio Mercurius het orgaan is; voor niet-leden f 7,- per jaar.

De administratie

Ook
voor
LOPIK

Hirschmann - Antennes

Importeur:
Mulder-Hardenberg, Amsterdam

Verhuur van

schijnwerpers, ook kwik en natrium
gloeilampen in div. armaturen
T.L., wit en gekleurd
toneelverlichting, ook regelbaar
kabels en draad in div. lengten
illuminatiemateriaal
schakelmateriaal
lichtfontein en enz. enz.

Ook in grote hoeveelheden!

Vraag! prijscourant bij:

Jac. van der Veen
Calandplein 3 - Den Haag - Tel. 180826*

MINKES - DEN HAAG

fabriek van beschermd schakelmateriaal.

Kantoor: Hoefkade 667-671.

Telefoon (K 1700) 391563-395898

Verdeelkasten, walsschakelaars, ka-
belmoffen, overgangskasten enz. enz.
alles in GIETIJZEREN uitvoering.

PLAATSTALEN kasten op aanvraag.

Vraag! vrijblijvend offerte

- Installatiebuis
- Bochten en sokken
- R.A. stalen patent laslozen

N.V. RIJNSTAAL

v. J. W. Oort & Co

ARNHEM

TELEFOON 11100

LICHTRECLAME

met gloeilampen

Misschien is er in de lichttechniek geen gebied, waarin zo weinig nieuws ontwikkeld wordt als de lichtreclame, en waar nieuws zo noodzakelijk is. Evenals op het gebied van woonhuisverlichting, wordt reclameverlichting nog steeds toegepast, zoals dit reeds jaren geschiedt. Toch zijn er mogelijkheden welke - hier in Nederland - te weinig worden benut. In het bijzonder denken wij hier aan de schakelmogelijkheden waarmee effecten bereikt kunnen worden, welke de waarde van een lichtreclame aanmerkelijk doen toenemen.

Om in de grote steden de aandacht te trekken, is een bewegend, een intermitterend, of een schrijvend effect noodzakelijk. Ook langs de grote wegen is het gewenst om de gespannen aandacht van de autobestuurder even te onderbreken door een lichteffect, dat in een uiterst korte tijd, het gewenste wervingseffect bereikt. Tot goed begrip van de moeilijkheden is het allereerst gewenst de ter beschikkingstaande media op lichtreclame gebied de revue te laten passeren.

In de lichtreclametechniek wordt kunstlicht op een geheel andere wijze toegepast dan bij de gewone verlichting gebruikelijk is. Wordt normaal het licht gebruikt om andere voorwerpen te zien, bij lichtreclametechniek wordt het licht gebruikt om zelf gezien te worden. Hiertoe worden letters, woorden tot figuren uitgebeeld door middel van lichtlijnen, contouren, silhouetten en dergelijke, dan wel door middel van transparanten of door aanlichting van vlakken. Hiertoe staat een ruim gebied van media de reclame- en de lichtman ter beschikking.

Lichtreclames zijn te onderscheiden in:

- zelflichtende reclame*, waarbij de gloeilamp of de ontladingsbuis direct zichtbaar is;
- reflecterende reclame*, waarbij de lichtbron het reclame-medium bij avond en nacht verlicht, zoals de zon dit overdag doet;
- transparante reclame*, welke in feite een tussenvorm is tussen zelflichtende en reflecterende reclame;
- combinaties* van deze drie grondvormen.

Zelflichtende reclames

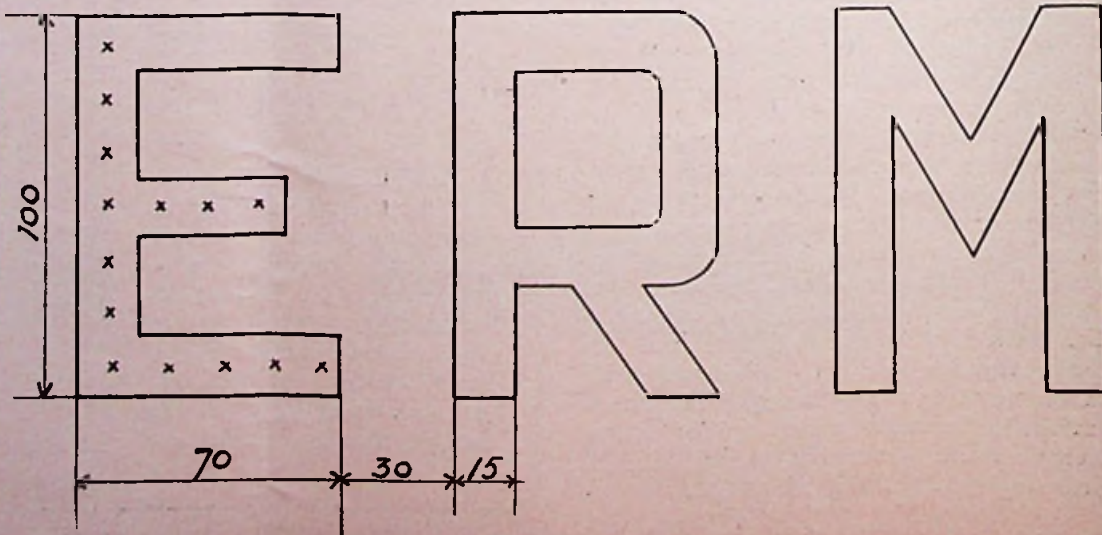
Bij het onderscheiden van deze hoofdgroepen, blijkt dat de zelflichtende reclames bij uitstek geschikt zijn om over grote afstanden waargenomen te worden. Deze vorm van lichtreclame nut elke lumen uit, ten voordele van de waarneming. Over grote afstanden wordt een waarneming verkregen welke op geen andere wijze is te bereiken. Hierbij zijn de gloei- of de ontladingsbuizen dus direct zichtbaar.

Gloeilampen-installaties worden meestentijds uitgevoerd in lijnen, letters of figuren. Hiertoe worden lampen van gering vermogen, veelal 15 of 25 watt en max. 40 watt, toegepast. Deze lampen worden in goten gemonteerd. Het monteren van lampen of buizen op vlakken gaat ten koste van de contrastwerking, omdat het vlak verlicht wordt en de helderheid van de lamp of buis afneemt al naar de helderheid van het vlak toeneemt. De lamp wordt gemonteerd in een goot, of op een smal vlak, waarbij de achtergrond dan donker moet zijn. De breedte van de goot is maatgevend voor de letterhoogte. Een letter van geringe hoogte moet ook een geringe gootbreedte hebben, omdat de waarneming van een letter of figuur beheerst wordt door de afmeting van de onderdelen. De ruimte tussen de lijnen van de letter E bijv. beïnvloedt de waarneming. In grove normen kan gezegd worden dat een letter leesbaar is op een afstand van 250 tot 500 maal de letterhoogte. Omdat deze factor voor alle letters niet gelijk is, neemt men aan dat 350 maal de letterhoogte de afstand van waarneming zal zijn.

De letter E bestaat uit één verticale en drie horizontale poten met twee tussenruimten. Men neemt nu aan dat een E van 3 cm balkbreedte waargenomen kan worden op een afstand van maximum 100 m en met een letterhoogte van 3 m op max. 3½ km. Hierbij zij opgemerkt dat waarneming, iets anders is dan leesbaarheid.

Leesbaarheid en wervingskracht

Om een goede leesbaarheid te bereiken is als norm aan te nemen een letterhoogte van 1 m en een leesafstand van 700 m. In dit cijfer zijn dan de factoren welke invloed hebben - zoals

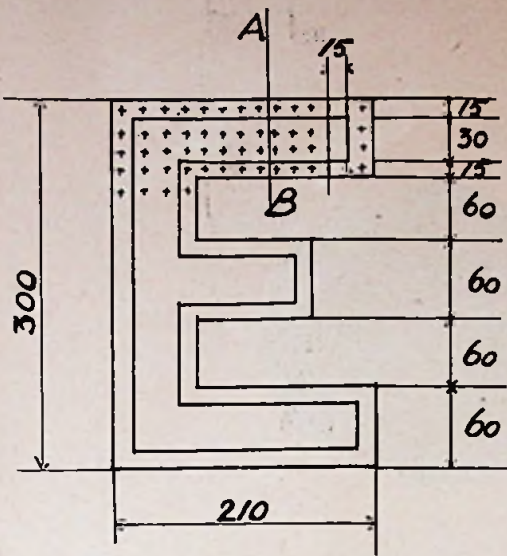

Fig. 2

de duidelijkheidsverschillen van de letters onderling - verwerkt. Wel moet gezorgd worden voor een goede verhouding van hoogte, breedte en pootbreedte. Het normalblad DIN 1451 geeft een verhouding aan voor hoogte en breedte van 4 : 3. De afstand tussen de letters zal 1/3 tot 1/2 moeten zijn van de letterhoogte, terwijl de balk- of poot-breedte 1/7 tot 2/7 van de letterhoogte zal moeten komen (fig. 1). Is de letter dus 100 cm hoog, dan is de balk-breedte 15 cm en dan moet de onderlinge gloeilampenafstand gelijk zijn aan de balkbreedte.

Om de wervingskracht te vergroten kan een schrijvend effect verkregen worden door lamp voor lamp te schakelen, of letter voor letter, waarna alles gedoofd wordt en weer van voren af aan wordt ingeschakeld. Een mooi effect - voor grote letters - wordt bereikt door het maken van letters met gekleurde lijnen (fig. 2). Hierbij wordt eerst het gekleurde contour ingeschakeld en dan de witte fond. Daarna kan eerst de witte fond via een weerstand of schakeltransformator of verzadigde smoorspoel verduisterd worden, waarna het contour gedoofd wordt en de cyclus zich voortzet. Deze letters zullen groot moeten zijn, want als de contourgoot 15 cm breed is en de fondgoot 30 cm, dan wordt de letterhoogte al minstens 300 cm voor normaalschrift. De leesbaarheidsafstand zal dus liggen nabij de 2½ km. Het te installeren vermogen zal belangrijk zijn, maar de aandachtstrekking is beduidend.

Het stroomverbruik van het bovenstaande systeem is inderdaad belangrijk hoger dan wanneer neonverlichting wordt toegepast. Per strekkende meter letterlijn zullen 2 x 6 lampen in gekleurd licht en 2 maal 6 lampen met wit licht gemonteerd moeten worden. Deze 24 lampen vragen 24 x 25 is 600 watt. Een letter van 200 cm hoogte zal derhalve ca. 1800 watt vermogen eisen. Toch kan deze methode om de schakelmogelijkheden en om de grote leesbaarheid veelal de voorkeur verdienen boven ontladingsbuizen.

Ontladingsbuizen

Bij het gebruik van ontladingsbuizen zoals neonbuizen e.d. wordt wel een geringer stroomverbruik bereikt, doch de schakelmogelijkheden zijn moeilijker te bereiken. De leesbaarheid is zeker niet groter. De 600 watt geïnstalleerd vermogen geeft een oppervlakte-helderheid van

13 stilb en een lichtstroom van 600 lumen per strekkende meter.

Bij gebruik van 4 buizen in rode neon van 6 lm/watt en 25 watt is de oppervlakte-helderheid - dus de leesbaarheid- 8 stilb en de lichtstroom 600 lm/m. De aansluitwaarde van neon per strekkende meter met 4 buizen is ca. 100 watt en die van gloeilampen 600 watt, maar de oppervlaktehelderheid is de helft. Gloeilampen zijn dikwijls tintelender, helderder en levendiger. De aansluit- en de vervaardigingskosten van neon liggen hoger, de onderhoudskosten van gloeilampen zijn hoog, maar de vervangingswaarde per meter ligt bij neon weer hoger.

De overwegingen welke moeten voeren tot de keus sluiten gloeilampenletters - juist voor grote installaties - zeker niet uit. Het zal voor de serieuze installateur interessant zijn, zijn cliënt te adviseren en voor hem een kostenberekening te maken over bijv. 3 jaar, en daarbij alle mogelijkheden te overwegen.

Hooft

Gouden jubileum PCH

Begin van deze maand bestond Scheveningen Radio, ook bekend onder zijn roepletters PCH, 50 jaar.

In aanwezigheid van verscheidene autoriteiten zijn gelukwensen en geschenken aangeboden door de directeur van Radio-Holland, Ir. W. D. P. Stenfert, waarvoor de heer C. van Geel, directeur van het jubilerende station hartelijke dankwoorden sprak. De heer L. H. de Fauw bood de heer R. C. H. Kroes, oud-hoofdinspecteur van Radio-Holland, 100 exemplaren aan van het jubileumgedenkschrift bestemd voor de oudste 100 telegrafisten ter zee.

In 1913 behandelde Scheveningen Radio 7330 radiotelegrammen; in 1939, vlak voor de oorlog, was dit aantal gestegen tot 61 424 en in 1952 waren het er 271 680, d.i. bijna 750 per etmaal. Bij het radiotelefonisch verkeer een zelfde snelle stijging, al kwam deze rak eerst veel later tot ontwikkeling bij de scheepvaart. In 1933 werden nog slechts 118 gesprekken gevoerd via Scheveningen Radio, in 1939 waren het er 4 706 en in 1952 was dit aantal toegenomen tot 72 471 telefoongesprekken of bijna 200 per dag.

Montagebalk voor buisvormige gloeilamp

Philips heeft een nieuw armatuur voor buisvormige gloeilampen 25 W uitgebracht, dat voor uiteenlopende doeleinden kan worden toegepast, bijvoorbeeld als bedleeslamp, voor verlichting boven wastafels en dergelijke. De montagebalk is vervaardigd van ivoorkleurig Philite en voorzien van twee afneembare eindkappen. Deze zijn zodanig geconstrueerd, dat het onmogelijk is bij het verwisselen van de gloeilamp met stroomvoerende delen in aanraking te komen.

Een ingebouwde trekschakelaar vergemakkelijkt de bediening.

Vrolijk Kerstfeest

en een

Gelukkig Nieuwjaar

wenst U

JAKOB PALMTAG

Uhrenfabrik

SCHWENNINGEN AM NECKAR

en

ELECTRIC-TIME

HIRSCH en POL

AMSTERDAM

Een GISO-lamp zet alles in het juiste licht

OVERAL

Over heel Nederland worden

„Dr. CASELLI” strijkijzers

het meest gevraagd
het meest verkocht
het meest gebruikt

Alléénverkoop:

„TECHNISCHE” N.V.

Postbus 6094 - 'S-GRAVENHAGE
Telefoon: K 1700-321668

TONEELVERLICHTING-
TINGSAPPARATEN
PROJECTIE
FLOODLIGHTS
ZOEKLICHTEN
KLEURAUTOMATEN
WEERSTANDEN, ENZ.

ELECTRONISCH BEDIENBARE LICHTREGELAARS
VOOR TONEEL- en ZAALLICHT (ook NEON enz.)

Fabriek van
Speciale Verlichtingsapparaten
AMSTERDAM-Z.

v. Ostadestraat 228-230 - Tel. 720485

Vent-Axia met de nieuwe **IRIS**-afsluiter voorkomt tocht.

U hebt niet de minste last meer van tocht door een VENT-AXIA met de nieuwe IRIS-afsluiter. De VENT-AXIA zorgt voor frisse lucht in alle vertrekken zonder dat er nu koude luchtstromingen ontstaan. Voor woningen, kantoren, werkplaatsen, ateliers, conferentiekamers, laboratoria enz. is VENT-AXIA met de IRIS-afsluiter de ideale ventilator.

De nieuwe **IRIS**- afsluiter

kan met één schroefje op de VENT-AXIA in enkele seconden worden aangebracht.

Alleen leverbaar
via de erkende installateurs.

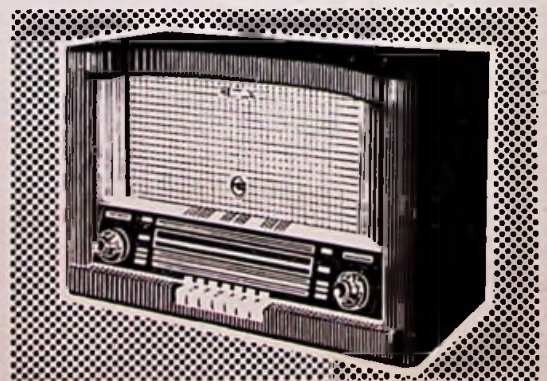
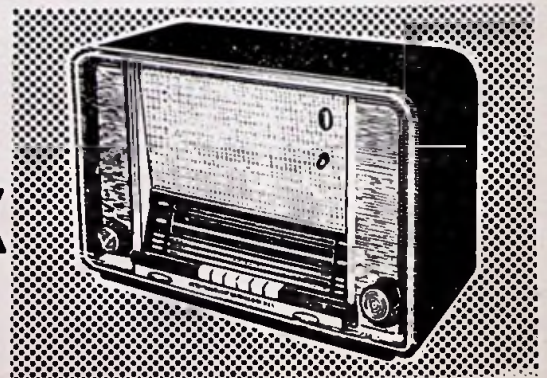
ROTTERDAM - 'S-GRAVENDIJKWAL 149-151 - TEL. 35164 (3 LIJNEN).

ADE JONG THINNY

IN DE VORM LIGT HET GEHEIM VAN DE **KLANK**

De Aetherkruiser "HERALD" apparaten hebben in korte tijd naam gemaakt door de sublieme ontvangst op de FM-band. De grote gevoeligheid en zeer rustige ontvangst zijn verrassend.

Met recht mogen wij zeggen, dat mede hierdoor een radio-apparaat is ontstaan, dat zowel in uitvoering, techniek als weergave een unicum in Nederland is.

AETHERKRUISER HERALD

'n VAN DER HEEM product!

Scherpe tijdgrens tussen Oud en Nieuw

De tijd, die het dagelijks leven van ons allen beheerst, wordt door de omwenteling van de aarde bepaald. Een volledige omwenteling van de aardbol om zijn as in een dag; gedeeld door 24 wordt dit een uur. Dat ziet er eenvoudig genoeg uit, maar het is geenszins zo eenvoudig als het op het eerste gezicht schijnt. De bewegingen van de aarde zijn vrij onregelmatig. Het tempo van de omwenteling schommelt om een bepaalde waarde en onze planeet beschrijft dan ook op zijn tocht door de ruimte een niet volkomen regelmatige baan door oorzaken die men nog niet geheel en al kent.

Dit alles is voor de gewone man van niet zo heel veel belang, maar het is heel wat anders wanneer geleerden of commerciële instellingen, bij voorbeeld voor het geven van tijdseinen of bij bepaalde onderzoeken een accurate tijd-aanwijzing moeten hebben. In zulke gevallen is een seconde vaak een lange tijdsduur en komt het aan op zeer kleine onderdelen hiervan.

Een juiste tijdaanwijzing is eveneens van groot belang voor zeevarenden en vliegers. Op schepen en in vliegtuigen moet men elke twee uur gedurende de gehele dag en nacht een nauwkeurig radio-tijdsein kunnen opvangen. Omdat in de eerste plaats de zee-macht behoefte had aan een uiterst accurate tijdsbepaling is, bijv. in de Verenigde Staten reeds meer dan een eeuw lang een taak weggelegd voor het Marine Observatorium in Washington, waar de tijd tot in duizendsten van een seconde nauwkeurig wordt bepaald en van waar tijdseinen per radio worden gegeven aan schepen, vliegtuigen, regerings- en particuliere instanties.

In het observatorium wordt de tijd bepaald door middel van waarnemingen van een aantal sterren. Waarnemingen van de zon zijn niet accuraat genoeg, omdat onder meer om 12 uur in de middag, wanneer de waarnemingen verricht moeten worden, wervelingen in de dampkring schuld zijn aan onnauwkeurigheden bij de waarneming. Ofschoon in het Amerikaanse Marine Observatorium verschillende soorten telescopen aanwezig zijn, is toch het meest praktische instrument voor de tijdsbepaling een fotografische zenith-kijker van eenvoudige constructie. Het is een kort instrument van grote diameter, waarmee de sterren worden gefotografeerd wanneer zij het zenith — het 'toppunt' aan het hemelgewelf — dicht passeren. Inplaats van een oculair bevindt zich aan het onderende van de „kijker" een klein kommetje met kwikzilver. Wanneer het licht van een ster door een lens aan het bovendende van het instrument valt wordt het door het oppervlak van het kwikzilver teruggekaatst en geworpen op een kleine fotografische plaat, die zich dicht onder de lens bevindt. Tegelijkertijd wordt door een apparaatje, de chronograaf, zowel het tijdstip van de belichting als het elektrische sein, voortgebracht

door een van de standaardklokken van het observatorium, geregistreerd. Op deze wijze wordt het tijdstip van het passeren van de ster binnen een fractie van een seconde bepaald. Door de klokketijd te vergelijken met de theoretisch berekende tijd van de doorgang van de ster kan de juiste tijd uiterst nauwkeurig worden vastgesteld.

De standaardklokken in het observatorium hebben geen slinger of schakelrad; zij worden gereguleerd door middel van kwarts-kristallen. Het uurwerk van de klok wordt gestuurd door de spanning afgegeven door een kwart-generator met een frequentie van 100 kHz. Het kristal is geheel opgesloten in een luchtledig huis en wordt op constante temperatuur gehouden om afwijkingen van de nominale frequentie te voorkomen. Hierdoor wordt bereikt dat de afwijkingen van de sterretijd niet meer dan één duizendste seconde per dag bedragen.

Op 31 December zal het dus om 24 uur op een fractie van een seconde na precies de tijd zijn waarop men elkaar de beste wensen voor het nieuwe jaar aanbiedt.

Infra-rood vervangt radar

Voor militaire toepassingen is radar in zoverre verouderd, daar nu alle partijen over een goede radarapparatuur beschikken, daarmee elkaar wederzijds kunnen opsporen en ook allen kunnen proberen door passende middelen de radarwaarneming van de tegenpartij te bemoeilijken.

Daarom heeft men naar nieuwe en betere middelen gezocht voor het opsporen en herkennen van de vijand. De Servo Corporation of America heeft in samenwerking met U.S. Air Force Radiation Laboratory een nieuw militair instrument ontwikkeld, dat men het beste met een vliegend laboratorium kan aanduiden. Alle vliegtuigen, schepen e.d. zenden grote hoeveelheden straling uit die het gevolg zijn van de warmte van de motoren, de wrijving van de luchtmoleculen tegen de huid en de reflectie van de zonnestraling.

Met de nieuwe instrumenten wordt vooral de infrarode straling opgevangen en geanalyseerd. Dit is mogelijk geworden door de toepassing van een speciaal soort glas, dat een goede doorlaatbaarheid voor infrarood bezit en een nieuwe infrarood detector. De opgevangen infrarode straling wordt ontleed, de intensiteit gemeten en de verkregen gegevens verwerkt op meerkanaal penschrijvers. Deze gegevens worden dan vergeleken met calibratiewaarden, waaruit tenslotte veel omtrent de aard van het gezochte object kan worden geconcludeerd. De gehele apparatuur werkt automatisch en is indien ze in een vliegtuig wordt opgesteld, gyroscopisch gestabiliseerd.

MARCO populair
Snelwasmachine fl 159.—

- Pulsator op kogellagers.
- wals Motor 0,25 p.k.
- In en uitwendig gemailleerd.
- Inhoud 40 Ltr.
- Universele wringerbeugel.

KUIPERIJ BAKKER

Dijk 12, Alkmaar, telf: 4268 K 2200

WITTE KAT, KWALITEITSBATTERIJ

Uw vakblad
geeft meer
licht dan
elke lamp!

Rowenta

Strijkijzers

Kachels

Expreskokers

Koffiepercolators

Reisstrijkijzers

Scheer- of

Make-up-spiegels

Waterkokers

Broodroosters

uit voorraad leverbaar door:

ELECTROTECHNISCHE GROOTHANDEL

P. HOLTRING

Korte Spaarne 23-25 — HAARLEM

Telefoon K 2500 - 10084/16255

Rowenta-Grossier

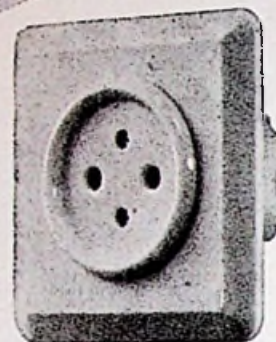
Geïllustreerde Rowenta-prijscurant
zenden wij op aanvraag gaarne toe.

CARLTON HOTEL
AMSTERDAM

NIKO *doet 't goed!*

Een bekend punt
Een bekend gebouw
en....
bekend schakelmateriaal

WAT NIKO FABRICEERT IS GOED GECONSTRUEERD!

Met **ERRES** wasmachines

**wint U klanten
en bindt U klanten!**

In de handel gaat het niet om éénmaal leveren. Het gaat om tevreden klanten die terugkomen.

Verkoop daarom kwaliteitsproducten - geef daarom aan ERRES wasmachines en ERRES wringers de voorkeur. Achter de prestaties en de kwaliteit van een ERRES wasmachine staat ruim 40 jaar ervaring.

Dat garandeert U klanten die na jaren nog tevreden zullen zijn - die steeds bij U terugkomen.

Zó bouwt U aan de bloei van Uw zaak!

Alles draait om de
ERRES wasbeweger

f 337.- met ERRES
metalen
handwringers
f. 399.-

Zeer aantrekkelijke huur-
koop-financiering. Even-
tuele overname van risico
en incasso.

Vraag inlichtingen aan
**R. S. STOKVIS
& ZONEN N.V.**

III Installatiemateriaal met keuringsteken

Bovenvermelde bijdragen in onze afleveringen van 13 en 27 November, gepubliceerd op basis van een lezing van de heer G. H. Selis, medewerker van de Kema, gaven een lezer aanleiding tot de navolgende visie, waarvoor wij ten behoeve van geïnteresseerden plaatsruimte inruimen.

M.d.R.

Het bovenaangehaald artikel gaf mij reden u te verzoeken eens de zienswijze op te nemen van hen, die menen, dat ook andere aspecten van de betreffende kwestie het waard zijn te worden belicht. Nu is de aan gelegenheid „Waarom installatiemateriaal met Kema-keuringssteken” (de titel waaronder de lezing werd gehouden) zo veelomvattend, dat het niet goed mogelijk is in enkele woorden die andere aspecten te behandelen, zodat volstaan moet worden met een greep hier en daar.

In de inleiding tot de Electriciteitswet wordt de stelling verkondigd, dat met de electriciteitsvoorziening van het land grote algemene belangen gemoeid zijn. Niemand zal mogen ontkennen, dat zulks inderdaad het geval is. In het voorlopige verslag van de Tweede Kamer werd medegedeeld: „dat sommige leden het gewenst achten, dat tegenover de macht van het Kema-keur een overheidsmacht worde gesteld.” De leden, welke er geen bezwaar tegen zouden hebben, indien de Kema belast werd met de keuring van electrisch materiaal, stelden hier -m.i. zeer terecht- bepaalde waarborgen tegenover, waarbij als eerste punt werd genoemd, dat de voorschriften waaraan het materiaal moet voldoen, niet door de Kema of afzonderlijke electriciteitsbedrijven worden gesteld, doch door de Kroon of door de (toenmalige) minister van Waterstaat. En tegelijkertijd merkten sommige leden op, dat de eisen betreffende de deugdelijkheid en doelmatigheid niet te hoog zullen mogen worden gesteld ten einde te voorkomen, dat de producten duurder worden dan redelijkerwijze noodzakelijk is. „Uiteraard zullen de eisen betreffende deugdelijkheid, veiligheid en doelmatigheid niet hoger mogen zijn dan ter bereiking van het daarmee beoogde doel noodzakelijk is”, was het antwoord, dat de minister toen gaf.

Eisen te hoog

Nu zouden wij de vraag willen stellen of deze eisen niet inderdaad te hoog gesteld zijn, resp. te hoog

opgevoerd worden. U kunt zelf de vraag op dit moment beantwoorden. Wist u bijv. dat een schakelaar om het Kema-keurteken te kunnen verkrijgen o.a. 20 000 schakelmanipulaties moet kunnen verrichten? U kunt zelf uitrekenen hoe lang zo'n schakelaar gebruikt zou kunnen worden. Wist u tevens, dat een schakelaar een slagproef moet kunnen doorstaan, waarbij met een hamer vanaf een hoogte van 25 cm een slag wordt gegeven en dit wel 10 keer? Wij menen de vrijheid te mogen nemen te constateren, dat deze eisen te hoog worden opgevoerd.

Wij hebben in de aanhef gesproken van andere aspecten. Bij de behandeling van de Electriciteitswet sprak men nog van vliegende winkels, bazars en soortgelijke inrichtingen welke minderwaardig materiaal verkochten, waaraan paal en perk gesteld moest worden. En verder zou dit materiaal dan door onbevoegden in de installaties worden aangebracht. Vliegende winkels: waar zijn deze op dit moment? Vestigingseisen en vakdiploma's is alles wat de klok slaat. Onbevoegden? Vraagt de jeugd wat op school reeds geleerd wordt en u heeft het antwoord of een defecte wandcontactdoos of schakelaar in een eenvoudige huisleiding niet door hen zelf vervangen kan worden. *)

Het materiaal moet Kema-gekeurd zijn. Wij zouden de vraag willen stellen: waarom? Omdat het andere materiaal inferieur is? Wij weten de aantallen niet van het ongekeurde materiaal, die in de loop der jaren op de markt gebracht zijn en de ongelukken die gebeurd zijn met dit (bijv. door onbevoegden) aangebrachte materiaal. Het aantal ongelukken met ongekeurd materiaal is beslist niet groter dan dat bij gebruik van gekeurde materialen of in inrichtingen waar alles in prima conditie is.

Een ander aspect is ook, en dit is niet los te maken van de Kema-eisen en het entameren hiervan, de poging om te komen tot een exclusief handelsverkeer tussen bepaalde grossiers en fabrikanten. De marktorganisatie op dit gebied is gestrand en het is de m.i. daarom, dat men thans de Kema inschakelt, waardoor een aantal fabrikanten worden uitgerangeerd, dat niet die outillage heeft om het hele programma in-

stallatiemateriaal te maken en gekeurd te doen krijgen. Maken deze fabrikanten dus daarom ondeugdelijk materiaal? Beslist niet. Dit materiaal, al jaren lang aan de markt, is goed en wat betreft de ongelukken hierdoor veroorzaakt, zie boven.

Consument geïnteresseerd

En dan komt weer een ander aspect: de consument. De prijzen van dit materiaal liggen zeer beïndrukkend lager dan het op dit moment gekeurde materiaal. Wilt u enige verschillen? Op basis van 100 voor het ongekeurde materiaal, kost het gekeurde van 200 tot 300. Dat wil dus zeggen, dat een ongekeurd artikel van f 1 in gekeurde uitvoering moet kosten tussen f 2 en f 3. Het gevolg? Men gaat repareren met alle gevolgen van dien. En dan komt bij deze veel hogere prijzen nog weer de opslag voor het Kema-keurmateriaal. In Juli 1950 stelde een lid van de Tweede Kamer dan ook de vraag of de minister zou kunnen mededelen, welke gevolgen de kartelliseringspogingen hebben of nog zullen hebben ten opzichte van de prijzen.

Het grijpt alles in elkaar, al lijken het allemaal verschillende kwesties. Maar het zijn uiteindelijk aspecten, die direct met elkaar verband houden. Het resumé aan het einde van de bijeenkomst luidde, dat allen geïnteresseerd zijn bij deze kwestie. Wij zouden willen zeggen, inderdaad. Maar niet allen op dezelfde wijze.

K. te A.

*) dit kan wel, maar mag gelukkig niet.
Red.

Antwoord

van de

KEMA

N.a.v. het bovenstaande vernemen wij het volgende:

De voordracht van de heer Selis behandelde de materialen met het Kema-keuringssteken. Het recht om dat teken op materialen aan te brengen kan aan een fabrikant worden verleend indien de betrok-

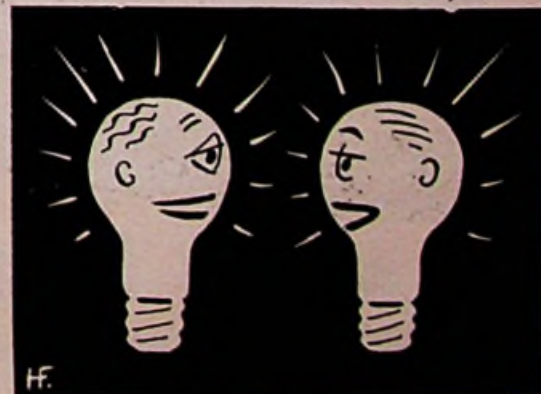
ken materialen aan de desbetreffende eisen voldoen. Deze eisen worden door de electriciteitsbedrijven vastgesteld en zijn óf ontworpen door de betrokken normalisatiecommissie van het Nederlands Electrotechnisch Comité (gepubliceerd op normaalbladen uitgegeven door de Hoofdcommissie voor de Normalisatie in Nederland) óf door de betrokken Commissie van Bijstand van de Kema welke commissies paritair uit vertegenwoordigers van de electriciteitsbedrijven en het bedrijfsleven zijn samengesteld. In geen van beide gevallen is het dus de Kema die bepaalt aan welke eisen de te keuren materialen moeten voldoen.

Geldt het bovenstaande voor de huidige keuringseisen, in het bijzonder zal zulks het geval zijn voor de eisen aan de hand waarvan zal worden gekeurd indien de Electriciteitswet in volle omvang van kracht zal zijn. Immers in art. 2 van het Electriciteitsbesluit staat vermeld: „1. Onze Minister kan voor door hem aan te wijzen soorten elektrische installaties en electrotechnische producten eisen inzake deugdelijkheid, veiligheid en doelmatigheid stellen” en „3. Alvorens een beschikking krachtens het eerste lid vast te stellen, hoort Onze Minister de Electriciteitsraad alsmede een door Onze Minister aan te wijzen uit het bedrijfsleven voortgekomen college van technische deskundigen”.

Eisen niet te hoog

Er zijn o.i. geen redenen om aan te nemen dat de minister bij het vaststellen van de keuringseisen het aanvankelijke standpunt dat „de eisen betreffende deugdelijkheid, veiligheid en doelmatigheid niet hoger mogen zijn dan ter bereiking van het daarmee beoogde doel noodzakelijk is” zal laten varen. Wij achten het waarschijnlijk dat de minister aanpassing zal zoeken aan de internationale normen, die ook in de andere Westeuropese landen in het algemeen zijn aangenomen en ook daar als redelijke eisen worden beschouwd. Men kan nl.

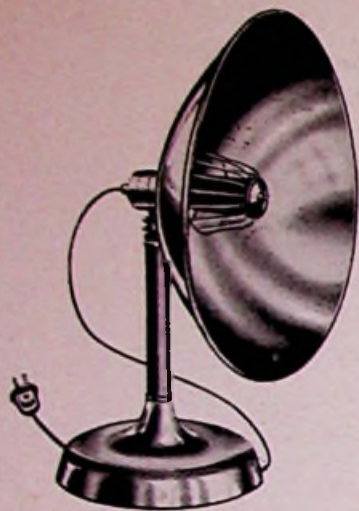
(Vervolg op pag. 737)

U is veel te groot voor de kerstboom

De „Kronen“ Zonnekachel

de ideale bijverwarming voor woon- en bedrijfsruimte

- hoogglans gepolijste reflector, 400 mm. ø
- gekleurd geëloxeerd handvat
- gepolijst aluminium voet
- gloeilichaam 0.75 kW/220 V of 0.65 kW/127 V
- kosten bij normaal tarief 5 à 6 cent per uur
- **PRIJS f 41.--** inclusief 2 m. wit snoer en contactstop.

Technische Unie

Heybroek Zélander N.V. en Electrocentrum

Keizersgracht 242-248 - Amsterdam - Telefoon 62450

Verkoopkantoren: Amsterdam - Amersfoort - Arnhem - Breda
Deventer - Eindhoven - 's-Gravenhage - Groningen - Haarlem
Hilversum - Leeuwarden - Maastricht - Middelburg - Nijmegen
Rotterdam - Utrecht - Zwolle.

HOGEDRUKVENTILATOR

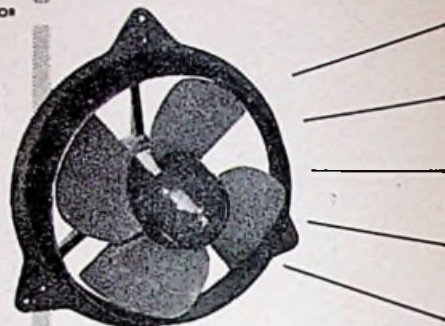
RAAMVENTILATOR

CENTRIFUGAAL
VENTILATOR

AFZUIGVENTILATOR

EEN GREEP
UIT
ONZE COLLECTIE

ITHO VENTILATOREN.

Maak Uw keuze uit onze uitgebreide sortering ventilatoren, voor iedere vorm van

**LUCHT VERVERSING
VERPLAATSING**

3 Jaar garantie.

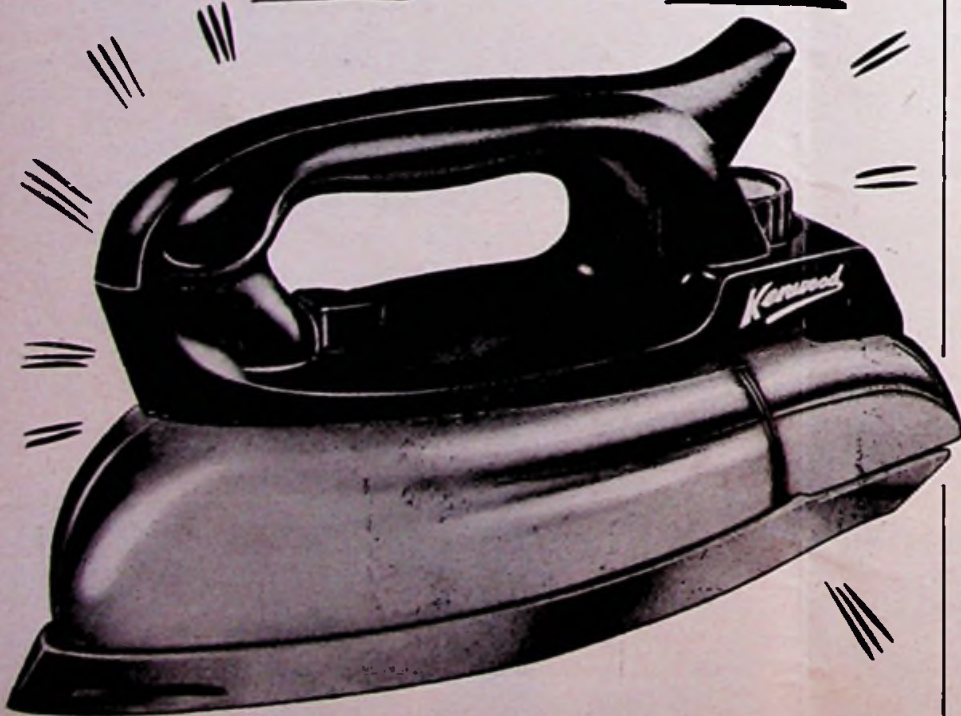
Levering via de handel

ITHO-SCHIEDAM

3730

Een PRACHT-ARTIKEL

Voor Uw klanten - Voor Uw WINST

De **Kenwood Steam-o-Matic**

De **Kenwood** * **Steam-o-Matic**

het ideale stoom- en droogstrijkijzer

Iedere klant die U een Kenwood „STEAM-O-MATIC“ verkocht hebt, is en blijft geestdriftig en... bezorgt U daardoor *nieuwe* klanten. De Kenwood „STEAM-O-MATIC“ - die zeer licht in gewicht is - strijkt en perst vlugger en beter dan ieder ander stoom-strijkijzer, mede door de uiterst gevoelige thermostaat. Het grote water-reservoir van prima roestvrij staal kan met gewoon leidingwater gevuld worden. Vraag onze interessante folder „Wat U van stoom-strijkijzers moet weten“ en na het lezen komt U zélf tot de conclusie: de Kenwood „STEAM-O-MATIC“ heeft alléén maar voordelen.

★ 'n Pracht-artikel en... pracht-kortingen, die U een ruime winst garanderen.

Wij steunen Uw verkoop **krachtig**

- met advertenties
- met showcards voor Uw etalage
- met instructieve en verkoopfolders
- met demonstraties door onze eigen demonstratrice in Uw zaak
- met deskundige voorlichting over gebruik, constructie en verkoop aan U en Uw verkoop-personeel.

Product van de Kenwood-fabrieken in Engeland, waar ook het vermaarde Kenwood Chef keukenapparaat wordt vervaardigd.

De Kenwood „STEAM-O-MATIC“ is verkrijgbaar bij Uw grossier of bij de importeur voor Nederland:

Puzzle-redactie danig geschrokken

Beeldschrift bleek belangrijk

Niets vermoedend zaten wij in de Sinterklaasweek achter onze dure stalen bureau's toen op een kwade dag de jongste bediende met een doos kwam aandragen. „De oplossing van de puzzle”, zei hij. „Zal wel een tijdbom of iets dergelijk gemeens inzitten”, zeiden wij (nog) onverstoord. „Of een beloning voor een heel jaar hard werken”, veronderstelden wij naïef. Ja, zelfs kwam even het idee bij ons op dat een van onze trouwe lezers ons een boterletter stuurde, om ons mild genoeg te stemmen om hem te laten winnen. Een lelijke gedachte overigens, die wij gauw van ons hebben afgezet.

Iets lelijks aan het adres van de afzender van het pakje kwam echter spoedig terug toen wij in een doosje slechts een jute zak en een St. Nikolaas-staf vonden. De zak bevatte een cartonnen huls, waarin nonchalant enige proppen papier waren gestoken. Daar wij gewend zijn min of meer ordelijk te werken begonnen wij in goed vertrouwen de proppen te verwijderen tot plotseling de slagzin hardhandig onder onze aandacht werd gebracht. Wij moeten tot onze schande bekennen dat wij op dat moment enige niet-technische termen – maar wel van groot vermogen – ten beste gaven. Wij hebben de inzender deze onaangename ervaring niet aangerekend en hem desondanks laten mededingen naar de meest originele oplossing.

Na de sluitingsdatum werden uit een groot aantal juiste inzendingen drie kaarten getrokken, waarvan de afzenders zodoende in aanmerking komen voor een prijs. Hierna werd na rijp beraad de meest originele oplossing gekozen. Het was opvallend hoeveel aardige tekeningen werden ingezonden. J. F. Vermeulen, Walenburgerweg 99, Rotterdam, stuurde de oplossing samengesteld uit snippers van ons blad. G. Nijboer, Norg, stuurde ons de oplossing in rebusvorm. A. Makkinje Jr. uit Weesp veronderstelde dat onze „Lampjes” het niet met de slagzin eens zouden zijn.

Ook werden ons raadsels opgegeven, door bijv. A. Osephius, Electriciteit & Radio uit Vlaardingen die de overeenkomst tussen uw vakblad en een vakman vroeg en ons vertelde dat zij beide licht in duistere zaken brengen, voor welk compliment wij ons zeer gevleid voelen.

Ik heb daar aldoor zitten peinzen
wat dan wel dat spreukje was,
eindelijk heb ik het gevonden
was daar echt mee in mijn sas.
Hoop maar dat de goede Sint
ook denkt om dit zoete kind.

(Leeftijd niet vermeld, red.)

Dit schreef ons J. Vriend-Nijhuis uit Coevorden.

Wanneer het duister is in huis,
zijn daar de lampen voor.
En is het duister in uw hoofd,
leest dan uw vakblad door.

L. Sutorp, Rotterdam.

Wed. P. M. de Man, Borne (O), stuurde ons ook een oplossing op rijm, waaraan wij ontleen:

Wanneer u zit met moeilijkheden
hetzij met puzzlen of problemen,
ik geef u dan een goede raad:
kijk eens wat in 't vakblad staat.
Dus, beste Sint, neem elke week de tijd eraf
om te lezen wat uw vakblad gaf.
Bij moeilijkheden is het dus geen ramp,
want! Uw vakblad geeft meer licht dan elke lamp.

Ondanks dit alles gaat de prijs voor de meest originele oplossing naar:
J. P. van Kipshagen, Koningstraat 1rd, Haarlem,
die ons met zijn oplossing zo te pakken had. Hij won tien gulden.

De hoofdprijs van twintig gulden werd door het lot toegewezen aan:
C. Wessels-Rinket, Meeuwerderweg 126, Groningen.

Ook de twee prijzen van vijf gulden doen wij uit de doeken; zij gaan naar:

L. de Goede, Voorstraat 57, Stellendam en

F. L. Sala, Heilige Geeststraat 2, Eindhoven,
die ons bovendien het volgende rijmpje stuurde:

Als trouwe lezer van uw blad
kwam ik een boodschap tegen.
In beeldschrift was een zin vervat
waaraan niets werd verzwegen.

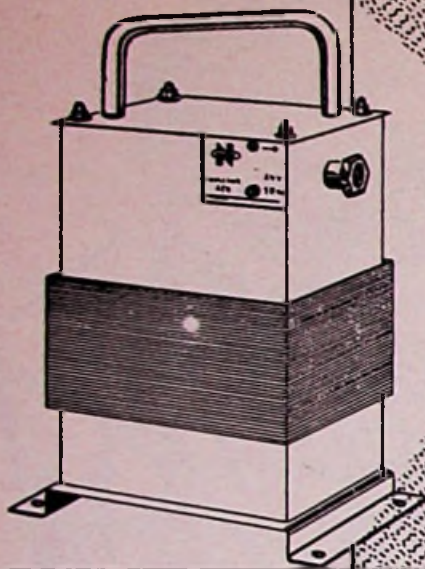
Ik las, herlas en telde toen
de letters en de woorden.
Het woord van zeven moest het doen,
die bij elkander hoorden.

Was dit nu een probleem, och kom,
Wat u nu nog moet weten
gaf „vakblad” als de beste bron
en 't paste, uitgemeten.

Nu was hierdoor ook gauw bekend
waar alle woorden stonden.
De tekst op één na was present
toen werd woord „lamp” gevonden.

Alle winnaars worden gelukkig door

de Puzzle-redactie

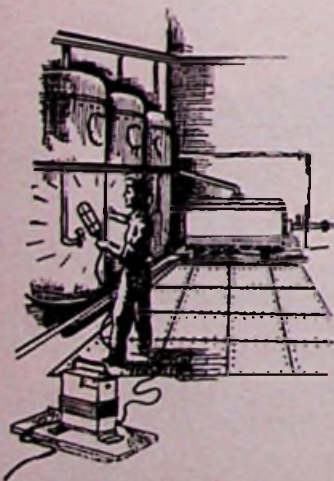

Looplamp- transformatoren

Deze veiligheids-
transformatoren
kunnen
in beschermde
en druiwaterdichte
uitvoeringen
worden geleverd.

Ons programma
omvat:

- Eentaze transformatoren
 - Driefazen transformatoren
 - Regeltransformatoren
 - Transformatoren in
bijzondere uitvoeringen
 - Metaalgelijkrichters
- Vraagt onze catalogus No. 26

NEDERLANDSCHE
APPARATENFABRIEK

GROENLO

NEDAP

AL ONZE TRANSFORMATOREN VOLDOEN AAN DE V.E.M.E.T.

Bico

De eerste en meest verkochte, goedkope snelwasmachine
in Nederland.

Adressen voor de handel:

„Electro-Zaan”
Electrotechn. Groothandel te Koog
a/d. Zaan, telefoon (K 2980) 2590.
(Voor Noord- en Zuid-Holland, Fries-
land, Groningen en Noord-Brabant,
Drente en gedeelte Zeeland).

Handelsonderneming
„Bista”
Van Heutzstraat 18 te Utrecht, tele-
foon (0.30) 24930. (Voor Utrecht en
Gelderland).

Handelsonderneming
„Overbeeke”
te Ellewoutsdijk bij Goes, telefoon
(K 1104-258). Voor gedeelte Zeeland.

Handelsonderneming
„Robru”
Hugo de Grootstraat 3 bis te Utrecht,
telefoon K 30-20326 (Voor Limburg,
gedeelte Noord-Brabant en Overijssel).

BICO-producten worden onder geen enkele andere naam
geleverd.

Een nieuw succesartikel!

Voor huishoudelijk gebruik
hotels - winkels - werkplaatsen
drooginrichtingen
hoogtezon of infrastraler

Böcher

INFRA- WARMTESTRALER

(gepatenteerd)

Leverbaar in 220 en/of
125 V 650-750 Watt.

Zeer groot warmterende-
ment voor enkele centen
per uur!

Goedkoper dan kolen

bruto prijs **f 45,-**

Importeur:

D. F. van Egmond

ELECTRO-GROOTHANDEL

Doetinchem - Dr Huber Noodtstraat 10 - Tel. 08340-3936

TELEVISIE

Service-generatoren

door J. D. STIL

Philips GM 2889, GM 2891 en
Telefunken FM 53-01

Het begint er thans naar uit te zien, dat de service-technici zich naast de normale radio-reparaties ook gaan bemoeien met het onderhoud van TV-ontvangers. Een gelukkige omstandigheid hierbij is, dat zij reeds in toenemende mate geconfronteerd worden met de UHF-techniek als gevolg van de steeds meer in omloop komende FM-AM ontvangers. In de TV-ontvanger komen immers deze problemen in de HF- en MF-kringen eveneens voor, waarbij echter direct gesteld moet worden dat deze meestal gecompliceerder zijn door de hogere eisen welke hieraan gesteld worden.

Voor de technici welke reeds gewend zijn om te gaan met UHF service-generatoren is het leren bedienen van een TV-generator dan ook vrij gemakkelijk. Een dergelijke generator dient aan de volgende eisen te voldoen:

1. afgifte van een compleet UHF-videosignaal;
2. idem van een IF-videosignaal met omkeerbare polariteit;
3. afgifte van een FM-toonsignaal meelopend op de juiste afstand van het videosignaal aan welke eisen de generatoren Philips GM 2891 en Telefunken FM 53-01 geheel voldoen. De GM 2889 is een UHF-generator voor het onderzoek en het afregelen van de HF- en MF-kringen in AM-FM-ontvangers en TV-toestellen.

Type GM 2889

Deze generator levert een HF-draaggolf van 5-225 MHz en is naar keuze AM of FM modulerbaar. Bovendien is er in het apparaat nog een ijkoscillator ingebouwd met een frequentie-

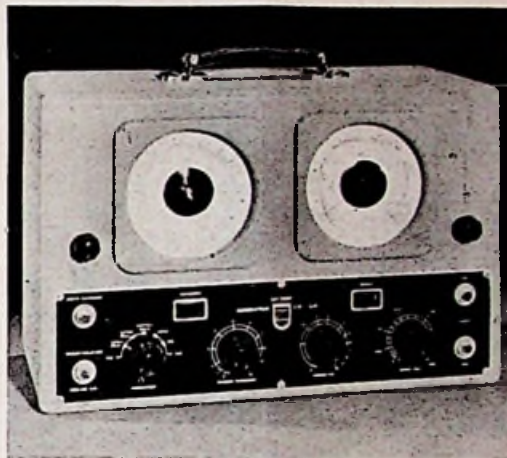

Fig. 1: Generator GM 2889

zwaai van 15-30 MHz. Deze ijkoscillator is rijk aan harmonischen welke dan voor markeringsdoeleinden gebruikt kunnen worden. De GM 2889 kan derhalve tot de precisie apparaten gerekend worden. De ijkspanning kan desgewenst ook separaat afgenomen worden.

Technische gegevens:

Oscillator: frequentiebereik 5-225 MHz, ijkoscillator 15-30 MHz;
Nauwkeurigheid oscillator tot 100 MHz ± 2 MHz, van 100 MHz-225 MHz $\pm 2\%$; ijkoscillator ± 50 kHz;
Frequentiedrift osc. tijdens opwarmen $< 0.5\%$, id. bij de ijkoscillator < 5 kHz.

Modulatie:

- a. FM (netfrequentie) met instelbare zwaai van 7,5-0-7,5 MHz. Als wobulator dus zeer geschikt om de doorlaatkromme op een oscillograaf te bestuderen.
- b. FM (netfrequentie) met instelbare zwaai van 750-0-750 kHz. Geschikt o.a. voor het zichtbaar maken van discriminator-krommen.
- c. FM 400 Hz gemoduleerd met instelbare zwaai van 150-0-150 kHz o.a. geschikt

voor controle van geluidskanaal.

d. AM 400 Hz gemoduleerd 30%.

c. Externe AM-modulatie tot 60%. Voor 30% is een spanning van ca. 200 mV nodig. Ingangsimpedantie 700 Ω

De uitgangsspanning is afneembaar via een 75 Ω coaxiale kabel of een 300 Ω vlakkabel. Voor FM bedraagt deze spanning max. 40-60 mV welke continue en in stappen verzwakt kan worden. De maximale uitgangsspanning van de ijkoscillator bedraagt 200 mV en kan eveneens continue worden verzwakt. Het apparaat is voorzien van een uitspanningscarousel voor 110-245 V wisselspanningsnetten. Opgenomen vermogen 48 W.

(Wordt vervolgd)

Engelse commerciële uitzendingen

De gegadigden voor de commerciële televisie in Engeland trachten zoveel mogelijk goede krachten van de BBC af te nemen. Een indrukwekkende gegadigde is de ITP (Inc. Television Programme Co.), een combinatie van show zakenmensen onder voorzitterschap van Prince Littler, directeur van 54 theaters. Deze ITP heeft een bedrijfskapitaal van meer dan 30 miljoen gulden.

De ITA (Independent Television Authority) is thans begonnen, een viertal concessies te verlenen. Een der licentiehouders is Associated Newspapers, een dagbladconcern, dat o.a. de Daily Mail exploiteert. Met de uitzendingen zal in Augustus 1955 worden begonnen.

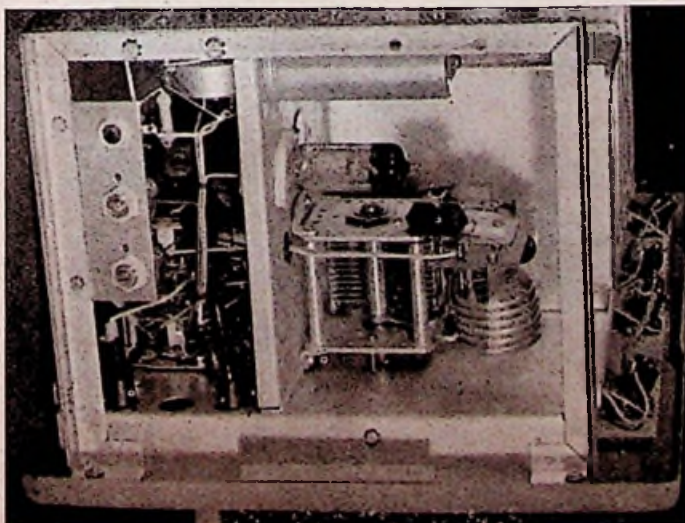

Fig. 1a: Binnenaanzicht HF-deel van het type GM 2889

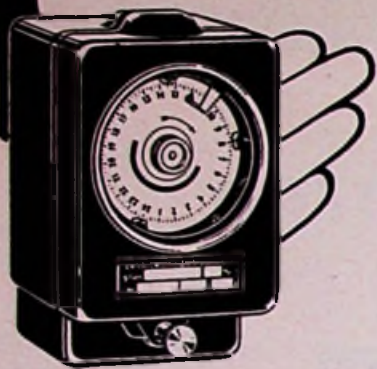
De nieuwe TV-toren in Crystal Palace, Londen, werd door British Insulated Callender's Construction Company Ltd. ontworpen en bestaat uit een ongeveer 210 meter hoge staalconstructie met een basis van 40 meter. Tot op 150 m hoogte heeft de toren de vorm van de Eiffeltoren; op deze hoogte beginnen acht collineaire groepen van elk vier dipolen.

Dezelfde maatschappij was verantwoordelijk voor de constructie van de 250 m hoge torens te Sutton Coldfield, Holme Moss, Kirk O'Shotts en Wenvoe waar stations van groot vermogen gevestigd zijn. Te North Hessary Tor (Devon) zal een 250 m mast worden neergezet en te Ponton Pike (Newcastle) en Rowridge (Isle of Wight) een 170 m hoge televisie-mast.

KXA

zelfaanlopende synchroonschakelklok

voor wisselstroomnetten
met geregelde frequentie

**klein formaat
met groot
schakelvermogen**

LANDIS & GYR N.V. WAALWIJK

In 2799

Alleenvertegenwoordiger voor Nederland:

N. V. Ingenieursbureau Ir. P. J. Plaisier. Tel. 77 67 94 *

Nassau Zuilensteijnstraat 13-15, DEN HAAG

RHEINKABEL

R.D.

O.R.L.K.

S.R.L.L.

B.R.M.L.

met Kema kendraad

E. M. ELECTROSTOOM N.V.

Postbus 301 - Rotterdam - Tel. 82720 - (9 lijnen)

Filiaal te Amsterdam: N.Z. Voorburgwal 28-30

Tel. 32378, 35378, 64481

DRAKA flex-Vinyl

PLASTIC CONTACTSTOPPEN

vormen een
onverbreekbaar
en volkomen
veilig geheel
met het
tweeling-
plastic snoer

★

Leverbaar in
de kleuren
ivoor,
zwart,
bruin

★

Voor
huishouding
en kantoren

**N.V. HOLLANDSCHE DRAAD- EN KABELFABRIEK
AMSTERDAM**

**TAFEL-
WANDVENTILATOR**

Voor wisselstroom 127 of
220 Volt 50 Hz.
Luchtverplaatsing: 10 m³/min.
Toerental: 1200 t/min.
Opgenomen vermogen: 10 Watt.

Kan in verschillende
standen worden ge-
plaatst, van verticaal
tot horizontaal.
Leverbaar in verschil-
lende aantrekkelijke
kleuren.

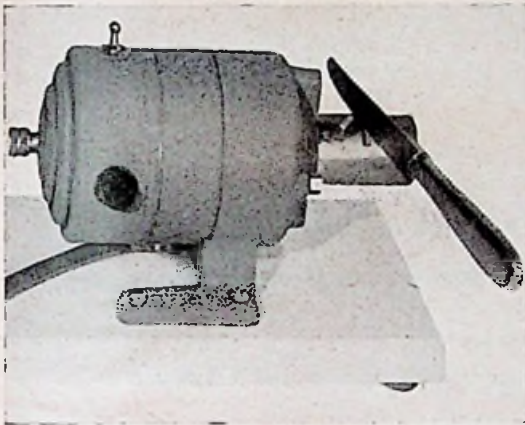
N.V. Electrotechnische
Mechanische Industrie
Utrecht - Holland

Prijs f 32.- inclusief snoer en steker
Aantrekkelijke korting voor wederverkoop.

Slijpmachine voor messen

Een firma te Amsterdam vervaardigt een slijpmachine voor messen, die onder de naam Rimfix in de handel wordt gebracht. De machine wordt aangesloten op het lichtnet en zodanig opgesteld, dat de slijpkop zich aan de rechterzijde van de motor bevindt. Het te slijpen mes wordt daarna horizontaal in verticale stand tussen beide handen vastgehouden en met een zachte druk tegen de draairichting van de slijpstenen schuin door de messleuf getrokken.

Het schuin door de messleuf trekken is noodzakelijk om de metaalafname van het lemmer zo gering mogelijk te houden. Door het horizontaal in verticale stand houden wordt bereikt, dat van de ene zijde van het lemmer niet meer metaal wordt afgenomen dan van de andere zijde.

Het reinigen van de machine kan op eenvoudige wijze geschieden. Door middel van een vleugelschroef wordt daarvoor de slijpkop van het toestel losgenomen, waarna het slijpsel uit de slijpkop kan worden verwijderd. Indien de slijpsteentjes door slijtage niet meer de juiste stand ten opzichte van de slijpkop innemen, behoeven de steentjes niet direct vernieuwd te worden, doch draait men de vleugelschroef een beetje los en stelt de slijpkop bij, waarna de schroef weer wordt aangedraaid. Het vervangen van de steentjes vereist eveneens weinig tijd. De motor behoeft geen smering.

AM/FM Radio-ontvangtoestel met HF versterker

Het nieuwste Philips AM/FM radio-ontvangtoestel, de BX 643 A, is uitgerust met zeven drukknoppen voor instelling op elk van de vier golfgebieden, voor gramfoonweergave, voor de klankkleuregeling van de lage tonen en voor het uitschakelen. Een goede getrouwheidsweergave wordt ondermeer bereikt door de dubbelconus luidspreker type 9710 M, die een diameter heeft van 21 cm.

De FM-ontvangst is gevoelig met volledige handhaving van een optimale AM-ontvangst zoals de Nederlandse zendersituatie dit vereist; dit is ondermeer bereikt door hoogfrequentie-voorversterktrappen zowel voor FM als AM

en een extra middenfrequentiebuis. Van de verdere bijzonderheden moeten nog worden genoemd de ingebouwde draibare Ferroceptor, de aparte eenheid voor FM-afstemming en de vliegwielfstemming. De afmetingen bedragen 67 x 43,5 x 24,5 cm en het verbruik bedraagt 75 watt.

Stijgende omzet

Uit de cijfers over de eerste drie kwartalen van 1954 van Philips Gloeilampenfabrieken blijkt, dat de omzet ten opzichte van de overeenkomstige periode van '53 met 20 pct is gestegen, t.w. van f 1 073 000 000 tot f 1 287 000 000. De winst, na aftrek van belastingen is naar verhouding sterker gestegen dan de omzet, nl. van f 54 miljoen of 5 pct van de omzet tot f 78 miljoen of 6,1 pct van de omzet. De gang van zaken zowel bij de vennootschap in Nederland als bij de Britse en Amerikaanse trusts blijft gunstig.

De voorraden zijn ten opzichte van 31 December 1953 gestegen. De stijging van de export uit Nederland is procentueel groter dan de stijging van de omzet. Het aantal werknemers is verder toegenomen en bedraagt in Nederland 49 600 per 30 September 1954 tegenover 44 500 aan het einde van 1953.

Handelsmerken

Opgave van nationaal ingeschreven handelsmerken voor onze branche, samengesteld door het internationaal merkenbureau (Van der Graaf & Co) N.V., Amstelstraat 18, Amsterdam-C. Dit bureau verstrekt aan lezers, mits onder vermelding van ons blad, kosteloos volledige copie van een in de hieronder afgedrukte rubriek vermeld depot, hetwelk hen interesseert. Verzetstermijn tot 21 April 1955.

w.m. *revere*, 119475; Revere Camera Comp., 320 East 21st Street, Chicago, U.S.A.; geluidsregistratie-inrichtingen met magnetische band en weergave-inrichtingen, radio-ontvangtoestellen.

w.m. *Magnefix*, 119503; N.V. v/h F. Hazemeijer & Co., Tuindorpstraat 61, Hengelo; schakelaars.

b.m. *3D met klaverblad*, 119515; Grundig Radio-Werke G.m.b.H., Furth, Duitsland; spreekmachines, machines voor het weergeven en opnemen van geluid, spreekmachineplaten, -rollen en -naalden, platenwisselaars, pick-ups, pick-upgeleiders en radio's.

Verplaatsbare contactdoos „Kabelboy“: C. Bender, Handelonderneming, Singel 30, Amsterdam

Deze topmerken in uw winkel en etalage

- Stream-wash WASMACHINES
- Acme WRINGERS
- Zanker CENTRIFUGES

Vraag prijzen en kortingen aan bij

Electrobedrijf J. KOSTER - Amerongen

TONEEL - REVUE - ENZ.

UW VOORSTELLINGEN SLAGEN VOOR 100%. WANNEER U UW VERLICHTINGS-APPARATUUR HUURT BIJ:

Fabriek van Verlichtingsapparaten AMSTERDAM-Z. v. Ostadestraat 228 - 230, Telefoon 720485

ILLUFIX

PRIKVERLICHTING

Platte gummikabel 2 x 1,5 en 2 x 2,5 qmm, met daarbij passende prikfittig Edison normaal en Edison mignon.

Op het gebied van

FLUORESCENTIE-VERLICHTING

leveren wij u: balken, troggen, armaturen, voorschakelapparaten, lamphouders, starters, afzonderlijk of compl. gemonteerd.

Importeur der

ZAMPA GLOEILAMPEN

Vraagt offerte bij

J. F. ONSTEE - AMSTELVEEN
Groothandel
Ouderkerkerlaan 11 - Tel. 2232 (K 2964)

FAGET
STEENWIJK

Electrische Meetinstrumenten- en Apparatenfabriek
Telef: K.5210 N° 2032

TEWEA wenst U allen
gezellige Kerstdagen

Voor het komende jaar
geluk in Uw gezin en
voorspoed in zaken

Wij zullen handhaven:

de degelijkste constructie
de hoogstbereikbare versterking
de allerbeste aluminiumlegering
de meest uitgebreide service
de volkomen verantwoorde
voorlichting

voor

Televisie-Antennes

en

FM-Antennes

Verhuisd:

*Ofschoon de inrichting van
ons nieuwe kantoor
en magazijn nog niet zo
ver is, dat wij
U kunnen ontvangen,*

*wordt van 1 Januari 1955 af ons nieuwe adres
in 't hart van Rotterdam:*

„Isolectra”

Bierstraat 15 a-b, Rotterdam

Tel. 119370 (3 lijnen), postbox 588

Importeurs electrotechnisch materiaal

ELECTRISCH THEELICHT MET DRIE TOEPASSINGEN

Het charmante THEELICHTJE op de linker afbeelding kan veranderd worden in een PARFUM-LAMP rechts en -zonder snoer - wordt het een schitterend ceramisch SIERAAD

Tevens maken wij nog de volgende elektrische artikelen:
gas- en sigarettenaanstekers, broeken- en dassen-
persen, Ozon-apparaten, boekleeslampjes,
soldeerrevolvers en „service”aanstekers
voor de sigarenhandelaren.

AUDION

Groenburgwal 31, Amsterdam, Holland
Leveringen via de groothandel

Qui se fache a tort: wie zich kwaad maakt heeft ongelijk

Tournooi

Volgens een courantenbericht heeft president Péron van Argentinië ten overstaan van een grote volksmenigte een partij schermen weggegeven tegen de Argentijnse schermkampioen. De president won en kreeg een daverende ovatie.

Dit courantenbericht heeft een aantal lieden in het electro-technisch bedrijf op het idee gebracht een tournooi te organiseren waaraan een aantal prominente figuren zal deelnemen. Zulks om wat meer leven in ietwat dooie brouwerij te brengen en ter bevordering van een hechte samenwerking. Motto: geeft het volk brood en spelen. Bij geruchte hebben wij omtrent dit tournooi het volgende vernomen:

De heer Van Lierop (V.E.I.B.) zal uitkomen tegen de heer Van Heusden (N.V.E.W.). Als wapen heeft de heer van Lierop gekozen een hockey-stick, een overblijfsel uit de tijd dat hij nog Tonny van Lierop heette en een bekend internationaal was. De heer Van Heusden koos, zulks in verband met zijn verrichtingen in de Haagse Sociëteit, een biljartqueue als wapen.

Voorts vernamen wij, dat de heer Hirdes (N.V.E.W., 105 kg) zal uitkomen tegen de heer Zeestraten (St. Antonius, 104,9 kg). Gezien het gewicht van beide heren achten zij het beneden hun waardigheid een wapen te kiezen. Zij gaan op de vuist. Een interessante zwaar-gewicht boksmatch dus.

De heer Den Hollander (Christ. Bond) ontmoet zijn oude rivaal de Heer Miermans (Newo). Beide heren zijn te diplomatiek om te gaan vechten. Zij gaan een gezellig partijtje touwtrekken. Zeer interessant.

Het organiserend comité schijnt nog moeilijkheden te hebben met de heer Baars (Étan). De heer Baars, die zojuist aan zijn derde jeugd is begonnen, wil persé op het rapier. Een geschikte tegenstander schijnt nog niet gevonden te zijn. Men heeft blijkbaar veel respect voor de slagvaardigheid van deze jongeling.

Als extra-nummer arrangeert men een wedstrijd in het koord dansen tussen de heren Buis (N.V.N.I.) en Moret (St. Antonius). De heren zullen het wankele koord bestijgen met in iedere hand een C.A.O.

Een aparte afdeling van dit tournooi wordt gevormd door enige gevechten tussen functionarissen:

Mr. Geuchies (Christ. Bond) komt uit tegen de heer van Gils (N.V.E.W.). Een voorstel van de heer Geuchies om deze strijd op het schakbord te beslechten is verworpen, evenals een tegenvoorstel van de heer van Gils om een partijtje te ganzenborden. Waarschijnlijk wordt dit een partij Japans worstelen, met veel gekreun,

gekraak van botten en gescheur van spieren. Uiterst spectaculair dus.

Mr. Van Gelderen (V.E.I.B.) zal uitkomen tegen zijn confrère, Mr. Jurgens (St. Antonius). Ook hier nog moeilijkheden. Mr. Jurgens heeft als wapen gekozen het ouderwetse pistool. Mr. van Gelderen, gewend aan krasse maatregelen, wil met alle geweld een kanon meebrengen. Nadere beslissingen zullen nog worden genomen.

Voorzover in deze wedstrijden wordt geslagen, geschopt, geprikt of geschoten zullen de deelnemers verschijnen in een speciaal ijs-hockeycostuum, gecompleteerd met een stalen duikershelm opdat hun niets kan gebeuren. Aan het gerucht, dat de heer van Lierop een harnas heeft geleend bij het Muiderslot, hechten wij vooralsnog weinig waarde.

V.

Kroniek of Cronische ziekte

M.d.R.

Sinterklaas is geweest, jammer, want hij had geen oplossing bij zijn stroigoed t.a.v. uw kroniek in het blad van 11 Dec. Zal onze laatste hoop nu gevestigd moeten zijn op de Kerstman. Wel, geachte kroniekschrijver, vraag hem of Sinterklaas, als zeer zeker vertrouwde mannen, tot voorzitter van een algemene bond van electrotechnische werkgevers en voila, al uw moeilijkheden (en de onze) zullen zeker opgelost worden.

Begin in uw kroniek bijv. eens achteraan! Hier zijn inderdaad vele en zeer lange tenen, welke meestal zo ver russen verschillende dingen worden gestoken, dat kleinere mannetjes daar slechts heel voorzichtig tussen door kunnen laveren, of soms wel er tegenaan leunen, uit angst om vertrapt te worden.

U vraagt een oplossing tot samenwerking van liefst zeven organisaties. Zou men niet beter kunnen beginnen met de constructie drastisch te wijzigen in de diverse organisaties en de onderafdelingen hiervan. Is het voorschrift dat altijd de grote jongens met elkaar moeten onderhandelen, wie of de knikkers krijgen? Terwijl de eerste jaars met boze verwondering kijken naar die grote kerels, die volgens hun zeggen zowat alles en iedereen in hun zak hebben. Nee mijnheer, dit is geen tirade op die grote jongens van zo'n klein miezerig kereltje.

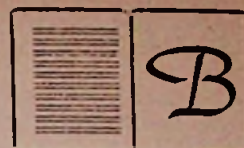
Waar blijven die kleine jongens, die onder elkaar meestal ook geen heiligen zijn, die echter wel de grote jongens een handje gaan geven, om daar in ieder geval in de gratie te staan? Waarom bombarderen ze zo'n kleintje niet eens tot voorzitter van een regionale bond, met rond zich een bestuur van allemaal kleintjes?

Kunt u, kroniekschrijver, mij een vereniging, regionaal of landelijk, opnoemen, waar zo'n plattelands installateurje een werkelijke stem in het kapittel heeft. Ja, natuurlijk zegt u, ze kunnen toch zeggen wat ze willen! Inderdaad, maar ze doen of durven het niet. Het eerste uit gemakzucht, het tweede vanwege die lange tenen.

Is dit een oplossing? Waarschijnlijk niet, want wie zou het durven, mits ze al gekozen werden, om met enkele kleintjes de lakens, in casu het notulenboek en hamer te delen?

L. A. te L.

(Naam en adres bij de redactie bekend)

BOEKBESPREKING

Kan typebeperking iets voor u doen?

Deze brochure is een uitgave van de Contactgroep Opvoering Productiviteit (C.O.P.) ten behoeve van de Werkgroep Typebeperking. De brochure beoogt het kweken van belangstelling en begrip voor de werkzaamheden van de Werkgroep Typebeperking, alsmede het verschaffen van inzicht in de economische noodzaak om een teveel aan variaties tot een verantwoord assortiment terug te brengen. Zowel fabrikanten als tussenpersonen bij de afzet van producten zullen er hun voordeel mee kunnen doen.

In het werkje wordt aangegeven, dat de grote verscheidenheid van typen beslist niet door het publiek wordt vereist en het er ook geen belang bij heeft. Het is namelijk niet aannemelijk, dat de Nederlandse verbruiker bijv. zoveel van de Amerikaanse verbruiker verschilt, dat hij persé uit 200 soorten beddelakens moet kunnen kiezen, terwijl men in Amerika met een keus uit 4 soorten volkomen tevreden is.

Dit geldt ook voor andere gebieden. Beide groepen verbruikers hebben belang bij een zo laag mogelijke prijs. De kostprijsverlaging voor de courante producten zal dan ook de grote hefboom voor de typebeperking blijken te zijn. Inkrimping van de grote type-verscheidenheid zal verder leiden tot grotere productie-series, eenvoudiger productie-regeling, gemakkelijker coördinatie en leiding van de productie, kleinere voorraden en een betere bezetting van het verkoop-apparaat. Met enkele voorbeelden, ook op verpakkingsgebied, wordt dit toegelicht.

(Kan typebeperking iets voor u doen? 's-Gravenhage. Contactgroep Opvoering Productiviteit. 20½ x 14½. 24 blz. f 0,25).

CISTOFA

Mededelingen voor aangesloten van Cistofa

OFFICIELE MEDEDELINGEN

Toevoeging lijst van fabrikanten. Als fabrikant tot Cistofa is toegelaten:

Handelmaatschappij EFA PHOENIX N.V. i.o., Amsterdam, Amsteldijk 44.

Verkoopkantoor EFA PHOENIX, Rotterdam, Walenburgerweg 1.

Door deze fabriek worden de navolgende types in de handel gebracht:

Model DK, brutoprijs f 135,-

Model PL, brutoprijs f 120,-

Model P, brutoprijs f 105,-

Aangesloten bij Cistofa mogen dus thans stofzuigers van dit fabriekaat betrekken.

Uitvoerende Commissie.

Amsterdamse LIC

Als leverancier/ondertekenaar tot de overeenkomst is toegetreten

Electro-Union N.V., Lijnbaansgracht 237, Amsterdam.

TECHNISCH BUREAU
„SELLMEYER“
 AMSTERDAM

Verhuurt - adviseert - levert
 alle soorten elec. materialen voor toneel, tentoon-
 stelling en feestterreinen.

Illuminatie, sprookjestuinen, feestverlichtingen,
 oud-Hollandse en Brabantse marktterreinen.

Maken van machinatie en mechaniek.

Gespecialiseerd in het lassen van alle lasbare metalen.

Fabriek en magazijn:

Amstelveenseweg 751 — Telefoon 718755-718709

Administratie: Amsteldijk 44 - Telefoon 98181

Postadres en na 6 uur: Stalinlaan 34 - Tel. 723640

„Rondo-
 ReINETTE“

wasmachine

100 liter kuip

Gebruikersprijs

fl. 635,—

Een
 hoogwaardig
 product

Imp. Gebr. Timmermans
 KESSEL-VENLO

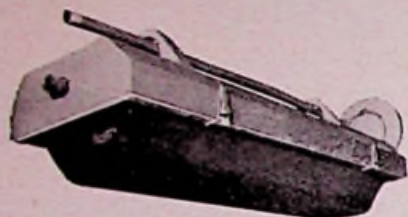
„VONKA“ AMSTERDAM-C.

Rapenburg 97
 Telefoon 45352-51136

VERHUUR van materialen, lichtfonteinen,
 schijnwerpers (ook met
 natrium- en kwiklampen),
 motoren enz.

voor

**ILLUMINATIE - TONEEL
 VERLICHTING - KRACHT**

ARMATUREN voor fluorescentie-verlichting, voor elk doel in elke gewenste uit-
 voering, in onze modern ingerichte fabrieken te Hilversum vervaardigd
 naar ontwerp of verkrijgbaar in onze standaard uitvoering voor
 Industrie-, Kantoor-, Huiskamer- en Buitenverlichting

N.V. BETIHAM-VERLICHTINGSINDUSTRIE - HILVERSUM

NOORDERWEG 14 - TELEFOON 3448-6251

1955

Aantrekkelijke prijzen

Vlotte levering

Uw eerste winst begint bij **GOUDEKET**

Duizenden van Uw collega's plaatsen regelmatig hun orders bij ons

- Volledige collectie Installatiemateriaal
- Uitgebreide sortering Verlichting
- De meest gevraagde Zwakstroom artikelen
- Electriche huishoudelijke apparaten
- Snoer, Draad, Kabel
- Radio materiaal

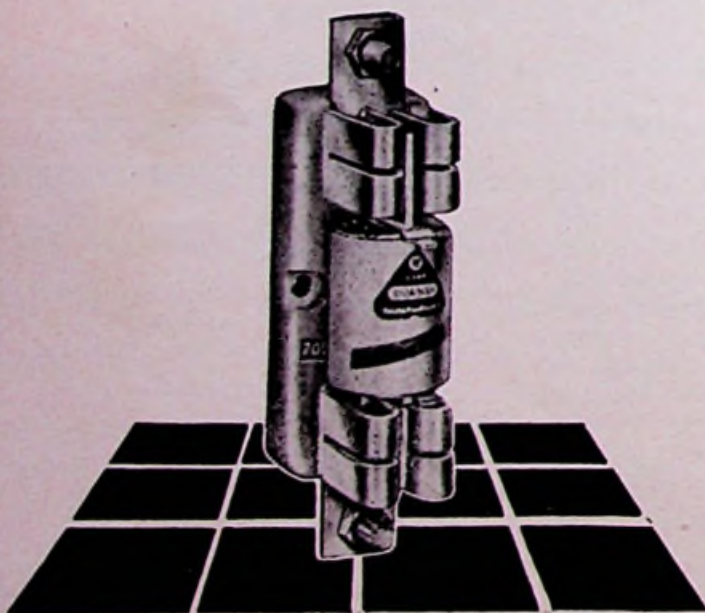
Max Goudekete & Co. n.v.

TELEFOON 51163 - 56715 - AMSTERDAM

VOIGT & HAEFFNER

KORTSLUITVASTE ZEKERINGEN

35 . . . 2000 A

N.V. ELECTROTECHNIEK

Keizersgracht 686, Amsterdam-C.

TELEFOON 34044 - 39525 - 36234

**Draad
 en
 Kabel**

uit ruime voorraad leverbaar
 tegen concurrerende prijzen.
 Door onze 30 jarige ervaring
 als Importeurs
 van de belangrijkste Belgische-
 en Duitse fabrieken
 staan wij voor elke levering garant,
 mede door de keuring
 van het K.E.M.A.

N.V. Handelmaatschappij

ELECTRO METAAL
A. C. v. Rijn

Piet Heinstraat 102 - Telefoon 334366 - DEN HAAG

Zelf importeren van radio's goedkoper

Importeurs wrijven zich in de handen

Onder deze titels gaat een speciale verslaggever van het Vrije Volk zich op 11 December te buiten aan koeien van waarheden. Tendentieuze koeien althans, die een gevaar op kunnen leveren voor de detaillist. Wij moeten toegeven dat de strekking van het artikel ons niet geheel duidelijk is.

Wij halen aan: „Vreemde toestanden heersen in de Nederlandse radiohandel. De importeurs van Duitse radiotoestellen hebben kans gezien binnen drie jaar, van 1950 tot 1953, niet minder dan een kwart van de Nederlandse markt te veroveren. Met een geschatte invoer van circa twaalf miljoen gulden zullen ze dit lopende jaar waarschijnlijk tot een derde van de totale omzet komen. Dat is prettig voor de importeurs en voor alle detaillisten die Duitse radio's verkopen. Maar het is een hoogst eigenaardig verschijnsel in een land, dat zelf over een radio-industrie van wereldnaam beschikt. Het is des te eigenaardiger omdat de Duitse toestellen in Nederland schreeuwend duur zijn. Minstens anderhalf keer, meestal bijna twee keer zo duur als in Duitsland.

Zó uitzonderlijk zijn de verhoudingen, dat men in de meeste gevallen goedkoper zijn radio apparaat zou halen in de Duitse detailhandel en er aan de grens rechten en belasting op zou betalen, wanneer men een bedrag van enige tientallen gulden zou rekenen voor onkosten, dan nog kost een toestel uit de middenklasse vijftig tot zeventig gulden minder dan in de Nederlandse detailhandel.

Feiten en cijfers

Hoe komen de hoge Nederlandse prijzen voor Duitse toestellen tot stand? Naakte feiten en cijfers kunnen de antwoorden kort maken.

Op de bruto-verkoopprijs van een Duitse radio (dat is dus de prijs die u ervoor in de winkel moet betalen) krijgt de detaillist een korting van 33½ tot 42%. De importeur zelf reserveert voor

zijn eigen winst, kosten, reclame, etc. een bedrag van 11 tot 12% van deze bruto-verkoopprijs. De invoerrechten en de weelbelasting bedragen 42% van de invoerwaarde. Wie goed kan rekenen, vindt al gauw de volgende conclusie:

Een toestel, dat aan onze grens arriveert met een inkoopwaarde van bijvoorbeeld f 154.—, wordt uiteindelijk hier verkocht voor circa f 480.—. De prijs van dit toestel in de Duitse winkels is f 280.—! Waaruit u tegelijkertijd kunt leren, dat de Nederlandse importeur op die Duitse detailprijs een korting geniet van circa 45%.

Wij betreuren het dat een dergelijke publicatie het licht heeft gezien omdat zulk een onvolledige voorstelling van de gang van zaken de particulier op de hoogte stelt van de winstmarges van importeur en detaillist, zonder dat hij de onkosten van deze beiden kan overzien. Wij hebben ons met enige importeurs in verbinding gesteld en vernomen dat de genoemde cijfers en kortingen inderdaad juist zijn, echter de manier waarop zij gebracht zijn moet bij het publiek de gedachte opwekken dat men bedrogen wordt. Vooral wanneer tevens tot in details wordt aangegeven hoe men precies moet importeren en de bedragen die men er mee bespaart. De krant beveelt uw a.s. cliënten als het ware aan zich in grote getale naar Duitsland te begeven om daar bij uw collega's de toestellen weg te halen. Hetgeen vanzelfsprekend, gezien het kleine aantal mensen dat hiertoe in staat is, een argument — voor welk goed doel dan ook — is dat kant nog wal raakt. Dezelfde „besparingen“ kan de particulier bovendien verkrijgen, wanneer hij zelf foto-toestellen etc. „importeert“.

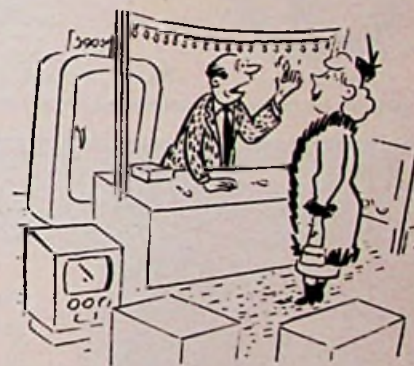
Het artikel vermeldt dat van de zijde van importeurs en detaillisten op de noodzakelijkheid van de genoemde winstmarges is gewezen. Het blad zag gaarne iets veranderd. Wat, dat weten we niet.

J. L.

Directie, redactie en administratie van Uw tijdschrift wensen U een goed Kerstfeest toe en spreken de hoop uit, dat de lezers, adverteerders en verdere relaties het jaar 1954 met een „eind goed, al goed“ mogen besluiten en dat zij in 1955 hun wensen vervuld mogen zien, niet minder in hun zakelijk dan in hun persoonlijk leven.

Wij vernemen dat Ir. H. A. Hidde Nijland, oprichter en directeur van de apparaten-fabriek N.V. Coq te Utrecht onlangs werd benoemd tot doctor honoris causa aan de Academia Internazionale di Cultura te Rome.

ELECTRO-IRONICA

behalve dit kerstboomlampje nog iets van uw dienst
wasmachine . . . koelkast . . . TV toestel . . . ?

Keuring installatiemateriaal

(Vervolg van pagina 727)

moeilijk veronderstellen dat men hier te lande genoeg zou moeten nemen met „zwakkere“ eisen dan in de omringende landen. (Omtrent de eis inzake het aantal schakel-manipulaties welke aan een schakelaar wordt gesteld, zouden wij willen opmerken dat het aantal van 20 000 reeds meer dan 25 jaar in de Duitse keuringseisen voorkomt en als men zich realiseert welke enorme hoeveelheden dooschakelaars, van allerlei typen en fabrikaten, in die jaren het VDE teken hebben verworven, kan men een dergelijke eis toch bezwaarlijk als te zwaar aanmerken).

Wij zijn het met de inzender eens dat de vliegende winkels blijkbaar hun tijd hebben gehad en dat diploma's van vakbekwaamheid e.d. worden gevraagd, doch een blik in de etalage van vele „electra“-zaken is voldoende om te doen zien dat er nog zeer veel electrotechnisch materiaal op de markt is dat niet aan de primaire eisen van veiligheid en deugdelijkheid voldoet. Dat materiaal zonder Kema-keur altijd inferieur is, zouden wij geenszins willen beweren doch wij menen de mededeling dat het aantal ongelukken met ongekeurd materiaal beslist niet groter is dan dat bij gebruik van goedgekeurde materialen of inrichtingen waar alles in prima conditie is, volstrekt te moeten tegenspreken. De verslagen van de Arbeidsinspectie spreken daaromtrent een duidelijke taal.

Geen bevoorrechtiging

Dat men door het invoeren van het Kema-keuringsteken fabrikanten zou uitrangeren die niet de outillage hebben om het gehele programma installatiemateriaal te maken, kunnen wij ons niet voorstellen. Zelfs al maakt een fabrikant slechts één type schakelaar bijv. een enkelpolige schakelaar en verder geen enkele soort installatiemateriaal, dan is dat geen reden om hem daarvoor niet het recht tot het aanbrennen van het keuringsteken te verlenen.

De door de inzender genoemde prijsverschillen tussen ongekeurd en goedgekeurd materiaal van 100–200% lijken ons sterk overdreven. Een enkelpolige draaischakelaar, die aan de thans geldende keuringseisen voldoet, kost f 1,34 (winkelprijs); dat men nog een

schakelaar voor f 0,50 zou kunnen kopen kunnen wij ons niet voorstellen en zou dat inderdaad het geval zijn dan kan men moeilijk aannemen dat een dergelijke schakelaar „deugdelijk, veilig en doelmatig“ is.

Wij willen niet ontkennen dat niet allen bij de huidige situatie op dezelfde wijze zijn geïnteresseerd, doch er zullen toch weinigen zijn die verlangen naar de tijd direct na de eerste wereldoorlog toen nog geen keuring van electrotechnisch materiaal in ons land plaats vond en ons land overstroomd werd met ondeugdelijk materiaal dat het buitenland zelf niet wilde gebruiken, welke situatie juist een van de redenen van de oprichting van de Kema is geweest.

J. C. van Staveren

Directeur N.V. tot Keuring van Electrotechnische Materialen.

UTRECHT N.V. COQ

GEHEEL GESLOTEN SCHAKELMATERIAAL VOOR
HOGE EN ULTRA-HOGE SPANNINGEN

REFORM ELECTRICHE APPARATEN

Strijkijzers (huishoud-
en textielmodel)

J. LENSEN

huishoudijzer f. 12.90

LAAN VAN HAAGVLIET 7
VOORBURG, TEL. 778663

Electrische dekeno met overtrek 135x80 cm. } 49.80

Voor

BUSCH-JAEGER

SCHAKELMATERIAAL naar

N.V. v h CLAESSEN & Co.

Amsterdam - Singel 162-164

Almelo—Apeldoorn—Doetinchem—Groningen—Rotterdam—Sittard

Firma W. van Doorn & Zonen,
Culemborg

Bruto-prijs . . . f 19.75

Mat nikkel
Reflector in
verschillende
kleuren

Vraagt Uw grossier!

KOOLBORSTELHOUDERS

voor draai-, wissel- en gelijkstroommachines

LEVERING UIT VOORRAAD

N.V. v.h. E. Lückerath, Egelantiersgracht 106, Telefoon K 2900-45446

Met papier
geïsoleerde
kabels voor
zwak- en
sterkstroom.

N.V. NEDERLANDSCHE KABELFABRIEK, DELFT

ELECTRISCHE KLOKKEN

EK 63

22 x 29

Bronskleurige messing
Pendulette
met gestyleerde vogel

Reizigersbezoek of
toezending catalogus met meer dan
100 afbeeldingen v.
pendulettes, wand-
klokken, wekkers,
enz. op aanvraag.

**B. HILBINK
AMSTERDAM**

KLOVENIERSBURGWAL 70
TELEFOON 48126

MAAKT VEILIGE INSTALLATIES!

GEBRUIKT

POLIVOLT

EVENALS DE MEEST GANGBARE HULPSTUKKEN

20% IN PRIJS VERLAAGD

SOCIALE Lastigheden

door Mr. C. J. C. M. SCHNEIDER

Loon van eigen kinderen bedrijfslast?

Vraag: *Ik heb een electrotechnische zaak waarin mijn ongehuwde dochter (22 jaar) werkzaam is. Zij geniet geen loon. Zoals ik reeds diverse keren uit uw weekblad heb vernomen, is het mogelijk om haar een zeker loon uit te betalen, waarvan het bedrag als bedrijfskosten kan worden geboekt. Nu is het voor mij de vraag welk bedrag kan ik hiervoor ongeveer uittrekken, zonder dat ik hierover premie ingevolge de Soc. Verzekeringwetten moet betalen. Of is het gehele loon, ongeacht de grootte, van premiebetaling vrijgesteld?*

Antwoord: Uw dochter is alleen dan ingevolge de Soc. Verzekeringswetten verzekerd en premiën ingevolge die wetten alleen dan verschuldigd wanneer zij in loondienst in uw zaak werkt. De uitvoeringsorganen der Soc. Verzekeringwetten nemen aan dat dit het geval is, wanneer de arbeidsvoorwaarden en de omstandigheden waaronder een kind in de zaak zijner ouders werkt, overeenstemmen met die waaronder een vreemde kracht van gelijke leeftijd en gelijke capaciteiten dezelfde arbeid in dienst van zijn werkgever pleegt te verrichten. Bij voorkomend ongeval, bij ziektemelding, aanvraag om een rentekaart of wanneer moet worden uitgemaakt of premiën verschuldigd zijn, wordt dus afgegaan op de omstandigheden waaronder het betrokken kind werkt.

Wanneer er grote afwijkingen worden geconstateerd, concludeert het Soc. Verzekeringsorgaan dat het werken in de zaak der ouders steunt op de familieverhouding en niet voortvloeit uit een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht en beschouwt het kind als niet verzekerd. Men neemt aan dat dit laatste het geval is wanneer het kind meer vrijheid geniet dan aan een vreemde zou worden toegestaan, de werktijden bijv. minder streng zijn geregeld. Ook neemt men geen loondienstverhouding aan wanneer het kind arbeid verricht waarvoor anders geen vreemde kracht in dienst zou zijn genomen. Vooral speelt de loonhoogte een belangrijke rol. Wanneer belangrijk meer of minder wordt betaald dan een vreemde voor hetzelfde werk zou ontvangen, bijv. volgens een C.A.O. of wettelijke loonregeling is bepaald of ter plaatse gebruikelijk is, wordt dit -en terecht- ook aan de familieverhouding toegeschreven.

Wanneer aldus door de Bedrijfsvereniging en de Raad van Arbeid (die meestal op dit stuk één lijn trekken) wordt beslist dat uw dochter in uw zaak werkt als uitvloeisel van de familieverhouding, is over haar uitbetaald salaris geen premie verschuldigd.

Onafhankelijk van het standpunt hetwelk de Soc. Verzekeringsorganen innemen, kunt u het loon hetwelk u uw dochter uitbetaalt, als bedrijfskosten boeken. De belasting legt t.a.v. dit punt een zelfstandige maatstaf aan die minder streng is dan die welke bij de Soc. Verzekering geldt. Voor de belasting kan nog zeer wel als normaal salaris en dus als bedrijfslast worden geaccepteerd, wat voor de Soc. Verz. als afwijkend van het normale loon, reden tot niet-aanvaarding der verzekeringsplicht oplevert. Natuurlijk accepteert de fiscus geen *abnormaal hoog loon* voor een jonge dochter of zoon.

Open plaatsen

Per vak van 30 mm hoog bij 65 mm breed fl 5.—, Dubbel vak (90 mm hoog) fl 10.—.

Voor administratie en expeditie van brieven onder nummer 40 cent extra, bewijsnummer 20 cent.

Men gelleve het bedrag in te storten of per postwissel

of post giro 136 400 van N.V. Uitgevers Mij. Dilligentia, Kalverstraat 35. Amsterdam, vooruit te betalen.

Teksten, bestemd voor deze rubriek, alsmede het verschuldigd bedrag, moeten ZATERDAGMORGEN (voor de verschijningsdatum v/h blad) in ons bezit zijn.

Electro Technisch Installatie Bureau zoekt

Technisch Administratief jong mens

voor uitrekenen en controleren van uurloon en materiaal op werkbonnen.

Zij die op de hoogte zijn met voor- en ncalculatie genieten de voorkeur.

Brieven onder nr. 1832 bur. van dit blad.

Serieuze jongeman

29 jaar, gehuwd. Reeds jarenlang commercieel leider-mede-eigenaar van een middelgroot installatie-bureau. Accuraat en toegewijd werker, zelfstandige omgang met cliënten. Uitst. kennis van alle electr. techn. mat., verlichting, in- en verkoop etc. Adm. goed onderlegd. I. b. v. div. diploma's en rijbewijs,

WIL VAN BETREKKING VERANDEREN.

Liefst vertegenwoordiger, assistent-inkoper of iets dergelijks.

Brieven onder nr. 1833 bur. van dit blad.

GEVRAAGD: FILIAALCHEF

voor electrotechnisch bureau te Rotterdam, goed verkoper, kennis van electro-techniek noodzakelijk.

Moet goed met personeel kunnen omgaan en een representatief voorkomen hebben. Sollicitatiebrieven met volledige gegevens en opgave van verlangd salaris onder nr. 1830 bureau van dit blad.

? Vraag en Aanbod !

TER OVERNAME AANGEBODEN

Kern gezond winkel- en electro-technisch installatiebedrijf met radio en televisie

op goede stand te Rotterdam.

Minimum omzet f 200.000. Winst f 25.000 per jaar. Prima referenties. Koopprijs f 80.000 alles inbegrepen.

Naast dit bedrag is geen bedrijfskapitaal meer nodig. Alleen geïnteresseerden die over dit bedrag contant kunnen beschikken gelieven te reflecteren.

Er wordt voldoende gelegenheid gegeven zich in te werken en er vinden bij het personeel na overname geen onvoorziene mutaties plaats indien de opvolger dit niet wenst.

Brieven onder no. 1831 Bureau van dit blad

TE KOOP AANGEBODEN

in middelgrote stad in Zuid-Holland

electro-technisch- en radio- bureau annex winkelbedrijf

RIEVEN onder nr. 1834 bureau v. d. blad

WASMACHINES

in grote verscheidenheid uit voorraad verkrijgbaar bij de vanouds bekende specialzaak:

Fa. ANTOON BOGAERTS
TILBURG - KORTE TUINSTRAAT
TELEFOON 24464 - K 4250. Oppericht in 1926

Speciaal adres voor degelijke
**TEAKHOUTEN en METALEN WAS-
MACHINES**
(de wereldberoemde merken Rondo en Flandria; de Flandria met vernikkeld massief roodkoperen kuip met en zonder stookinrichting voor kolen, gas, of electriciteit)

SNEL-WASMACHINES
(Rondo, Pope, Flandriette)
CENTRIFUGES (Rondo, Flandria)
HOUTEN RONDO WRINGERS
METALEN FRESCO, ACME
en **GLIJDE WRINGERS**
WRINGERROLLEN, alle maten
WASFORNUIZEN (kolen of gas)
ONDERDELEN en REPARATIES

 VRAAGT PRIJSCOURANT
en **NOTEERT ONS ADRES**

MEHNE

Synchroonklokken

110/220 Volt Wisselstroom. Omschakelbaar voor kantoren, winkels en woningen.

Keukenklokken

met wijzerplaat van aardewerk stofdicht afgesloten

Alleenvertegenwoordiging:
**N.V. EXIMPORT
 HANDELSCOMPAGNIE**
 AMSTERDAM-Z
 J. W. Brouwersplein 13 - Tel. 729810

SCHAKELMATERIAAL

Van 15 tot 4000 A., voor opbouw (in kasten van gietijzer, silumin of persstof) en voor inbouw. Leverbaar voor elk doel, met elke aandrijving. Alle soorten motor-schakelaars.

KRACHTSTOPCONTACTEN

15-25-60-100-200 A., 3-, 4- of meerpolaig, in g.j. of alu., met steatiet of persstof binnenwerk; koppel-, in- en aanbouwdozen; vergrend.-afschakelb. en/of gezekerd; w.d. terreinstopcontacten, ook 4-voudig.

Gietijzeren schakelkasten (incl. deksels):
 Omkeer-schakelaars . . . 4 PK bruto f 18.—
 Sterdriehoekschakelaars 7½ PK bruto f 24.—
 Hefboom-uitschakelaars 15 PK bruto f 36.—
 Zeer hoge kortingen—Alles uit voorraad!

NEDERLANDSCHE

WALTHER-WERKE

LEIDEN

ANNO
1897

v. d. BRANDELERKADE 22
 TELEFOON
 (K 1710) 31735
 POSTBUS 100

ALBA

**J.E. STORK
 VENTILATOREN**

de Beste

DEN HAAG

JUNOSTRAAT 35 • TELEFOON 772223

Voor
 CERAMISCHE SCHAKELAARS

TOROTOR

- 1 dek 11 standen 1 moedercontact
f 3.85 bruto
- 2 dek 11 standen 1 moedercontact
f 6.15 bruto
- 3 dek 11 standen 1 moedercontact
f 8.55 bruto

IMPORTEURS: **N.V. HARAF RADIO**
 HOOISTRAAT 4 - DEN HAAG - TEL. 114125

Vraagt Uw grossier naar de DEKA-trekveer met binnenkabel, lengte 10 en 20 meter. (korte koperen nok)

Tevens fabrikant van **BUIGVEREN** voor Plastic-buis, 1/2", 5/8", 3/4" enz. in elke gewenste lengte.

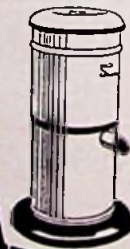
Alle soorten Technische Veren voor apparaten e. d. **SCHERP CONCURRERENDE PRIJZEN!!!**

Technische Verenfabriek van Driel & Krastman.
 Zuidhoek 9 - ROTTERDAM - Telefoon 76970

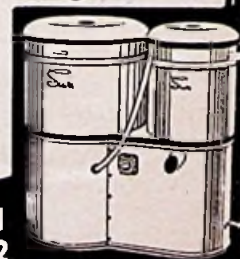
Siwa de machine die wast en... DROOGT

CENTRIFUGE
 Verkoopprijs f 198.-

Verkoopprijs
f 478.-

Roestvrij Metaal.
 Agitator geen slijtage.
 3 1/2 kg. 35 liter.
 1/3 P.K. zelfaanlopend.
 1 Jaar garantie.

SIWA VERKOOPKANTOOR AMSTERDAM
 LIJNBAANSGRACHT 238 TEL. 33742

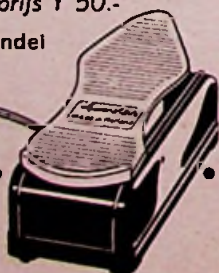
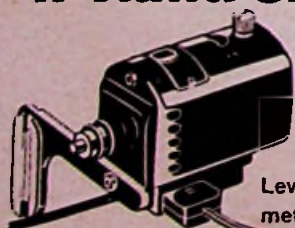
'n Aantrekkelijk artikel

ook voor uw branche,

DE LEWENSTEIN
 huishoud-naaimachine motor.

Bruto verkoopprijs f 50.-

Levering voor de handel
 met 1 jaar garantie

Vraagt inlichtingen omtrent onze aantrekkelijke condities bij:

N.V.v/hA.LEWENSTEIN

Ald. Engros
 Hoofdkantoor: Hermietenstraat 5,
 AMSTERDAM Telefoon 46670 (3 lijnen)

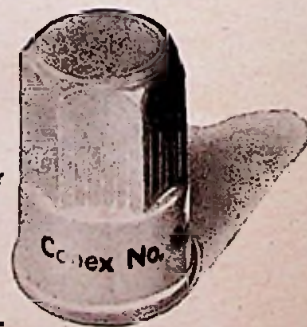
Isoliet

**CONEX
 Nr 0**

voor 12-24
 mm² totaal

De lasdop voor
 zware
 leidingen

Dat is
 geen kin-
 derwerk

Porcelain

Fabrikaat: N.V. RAMIE UNION - ENSCHEDE

In voorraad bij Uw grossier